

Theo Maschke

A „KIS ÚT” VÁNDORA

Egy ferences testvér élete és példája

Theo Maschke

A „kis út” vándora

Egy ferences testvér élete és példája

A mű eredeti címe:

**Theo Maschke ofm: Bruder Jordan Mai
Leben und Bedeutung**

Dietrich-Coelde-Verlag Werl/Westfalen, 1985

Fordította: Schandl Ferenc

Ökotáj Könyvek

**Kiadja a Kulturális Innovációs Alapítvány
Budapest 1998**

ISBN 963 0344 70 X

AJÁNLÁS

*Egy egyszerű ember egyszerű, a mai kor
értékrendje szerint mégis rendkívüli életét mutatja be
ez a könyv.*

Mondanivalója:

*Ne féljünk! Mindig, minden körülmények között
Isten gyermekei vagyunk.*

*A kiadást és terjesztést az esztergomi ferences
gimnázium 1967-ben végzett 4. B. osztálya vállalta.*

*A bevételből az iskola rászoruló diákjait
szeretnénk segíteni.*

*Szeretettel köszönti az Olvasót
az egykori 4. B.*

TARTALOM

Előszó

I. Élete

**Gyermekkor
Ifjúkor
Döntés előtt
Próbaidő a ferenceseknél
Dingelstädtben
Dortmundban
A háború évei
Háború után
Élete utolsó éve
Az utolsó nap
Tiszteletének kezdete**

II. Jelentősége

**Élet Istenben
Törekvése a szentségre
Összekötve Istennel
„Rád bízom magam, Istenem”
Élet a szeretetben
Istent szeretni
Köszönet az Istennek
Szeretni az embereket
Életének tanúbizonysága
Törődés másokkal
Krisztusi élet
Leveleinek tanúsága
A szeretet Krisztushoz vezet
Keresztút
Jézus szíve tisztelete
A megfeszített nyomdokain
Mária-tisztelet
Az embereket képviselve
Közbenjárás másokért Istennél
Közbenjárás mindenkiért
Imádkozás a bűnösökért
Az egyház tagja
A „kis út”
Mit jelent a „kis út”?
Egy egyszerű élet
A tökéletesség útja
Egy szerény ember élete**

Előszó

Jordán testvér számtalan tisztelőjének a kérésére írtam meg ezt a rövid életrajzot és megpróbáltam összefoglalni élete példáját, jelentőségét.

Az életrajzi adatokat P. Alois Eilers „Jordán testvér élete” című könyvéből, valamint a „Jordán testvér levelei” című könyvből vettem – mindkét kiadvány a dortmundi „Jordanwerk” gondozásában jelent meg.

Aki mélyebben, részletesebben szeretné Jordán testvért megismerni, annak figyelmébe ajánlom e fent említett két művet.

P. Theo Maschke ofm

Werl, 1985. június 15.

I. Élete

Gyermekkor

A gyermekévek gyakran meghatározóak az egész életre. Az első tapasztalatok, a környezet hatásai végigkísérik a felnőtt éveket is. Ha a Mai testvérek életük későbbi időszakában találkoztak egymással, mindig szóba hozták az édesanyjukat. Az engedelmesség és az egymás iránti odaadás légkörében nevelkedtek fel, és ezt a légkört az édesanyjuk teremtette meg számukra. Hisz neki volt mindig ideje arra, hogy a jóra nevelje őket, meséljen nekik, de őket is engedte mesélni, a szívüket kiönteni. Énekelt velük, munkára szoktatta valamennyiüket, és mindenekelőtt az élő hit gyakorlásában mutatott jó példát. Ha ideje engedte, elment a reggeli misére a gyerekekkel. Útközben az aznapi szentről beszélgettek. A közös imádság pedig magától értetődő volt a nap minden szakában.

Az apjuk a maga módján szintén szilárdan állt a keresztény hit talaján. Szenvedélyesen tudott az egyházi ügyekről, változásokról vitatkozni, mint például a bismarcki kultúrharcról vagy az egyház állami pozícióinak elvesztéséről. Búcsújárásokat szervezett, de kivette a részét más egyházi tevékenységekből is. „Mindnyájatokat Szent Anna ajándékozott nekünk” – mondta egyszer a gyerekeknek. Szent Annának a közeli Haltern mellett, Annabergen volt a búcsújáró helye. A már legénykékké cseperedett fiaival munkából hazamenet gyakran imádkozta a rózsafüzért. Nem csoda, hogy a szomszédok „az Istenes Ház”-ként emlegették a Mai-portát.

1866. szeptember 1-én a Mai család öt gyermekéhez újabb kisbaba érkezett – egy fiú, aki két nap múlva a Heinrich Theodor nevet kapta a keresztségben. 1869-ben pedig megszületett a hetedik is, Bernhard. A Mai házaspár hét gyermeket nevelt fel tehát. Az apa szíjgyártó és tímár volt; emellett még néhány hold földön gazdálkodott – így biztosította a család megélhetését.

Mikor Heinrich született, szülővárosa, Buer mintegy 4000 lakosú mezővároska volt. Az emberek textiliparral, szitakészítéssel, dohánytermesztéssel és -feldolgozással foglalkoztak. Az iparosodás azonban ide is eljutott. 1870-ben nyitották meg az első szénbányát. Idegen munkások özönlöttek a városkába nem kevés problémát, szociális gondot okozva ezzel. Húsz év alatt a lakosság több mint hétszeresére duzzadt. 1890-ben Buer már 30 000 lakost számlált.

Hat és fél évesen kezdett Heinrich iskolába járni. Jó képességű, szorgalmas tanuló volt. Hamarosan a legjobbak közé küzdötte fel magát. Az iskola befejezésekor mindenből „jó” jegyet kapott. Akkoriban az utolsó iskolaév az első-áldozás éve is volt. Nagy gonddal készült Heinrich erre az ünnepre. Fehérvasárnap előtt négy héttel megkérdezte az édesanyját: „Mama, nekem kell majd a ruhát, gyertyát és imakönyvet megvennem?” „Kisfiam, miért kérdezed ezt?” „Á, csak azért, hogy Te vedd meg ezeket. Nekem az első-áldozásra kell készülnöm. Ha majd este mindent kikészítesz, reggel egyedül is fel tudok öltözni. Aztán elmegyek a templomba és senki sem fog engem zavarni.” Igazán komolyan vette az első-áldozást.

Ifjúkor

Az iskolaévek után Heinrich az apja mellé került, hogy kitanulja a szíjgyártó és tímár szakmát. A 14 évvel idősebb bátyjával, Péterrel és az apjával hármasan dolgoztak odahaza vagy a környező tanyákon, ahol éppen munka adódott. Sok embert és családot ismert meg ily módon Heinrich.

Ez idő tájt szinte teljesen Péter hatása alatt állt, aki tagja volt különböző egyházi szervezeteknek. Az ifjúsági „Mária-Egyesület” prefektusa valamint a „Jézus Szíve Virrasztói” és a „Rózsafüzér Társulat” tagja volt. Péter értett hozzá, hogyan nyerjen meg fiatalembereket e csoportok számára, hogyan keltse fel érdeklődésüket a hit iránt. Fáradságot nem kímélve igyekezett segíteni a rászorulókon, a rossz útra tévedteken. Missziós buzgalomtól vezérelt állhatatos, imádságos lelkülete nagy hatást gyakorolt Heinrichre. Az emberek tréfásan „a két Aloisiusse”-nek nevezték őket. 17 évesen lépett Heinrich az Adolf Kolping alapította Fiúegyletbe. Itt olyan feladatokat kapott, melyek megfeleltek egyéniségének és találkoztak elképzeléseivel. Az Egylet nemcsak az őslakosokkal törődött, hanem feladatának tekintette, hogy a bevándorlóknak is otthont teremtsen. Heinrich félénkségét leküzdve igyekezett meggyőzni az embereket a Csoport és az Egyház számára. Évtizedek múlva így emlékezett vissza ezekre az időkre: „A Kolping Egyesület igen hasznos intézmény. Sokan tértek volna le a jó útról, ha nem lettek volna a tagjai. Mikor még világi voltam, gyakran sikerült olyan tagokat is rábírní a gyónás és áldozás szentségére, akik ezeket elhanyagolták. Ennek nagyon örültem. Örülök, hogy én is tagja voltam az Egyesületnek. Sok olyan élményben volt részem, ami később a szerzetesi életre ösztönzött.” Példamutató magatartása révén a vezetőségbe is beválasztották és a megtisztelő zászlóvivő tisztséget bízták rá.

Mikor Heinrich húszéves lett, besorozták Münsterbe katonának. Lelkiismeretességével, korrektségével itt is kitűnt a társai közül. Megmaradt szerénységében és amennyire lehetett, gyakorolta a vallását. Vasárnaponként részt vett a szentmisén és ehhez társakat is toborzott. Nem viselte meg őt a katonaélet. Mikor a szabadság alatt megkérdezték tőle, hogy érzi ott magát, így válaszolt: „Úgy kezelnek engem, mint egy nyulat, akinek néha meghúzzák a fülét.” Két év letöltése után leszerelt. Csendesebb, zárkózottabb lett. Jobban figyelt ezután a körülötte zajló jelenségekre. Az iparosodás megváltoztatta a szülőföldjét. Sok idegen arc, gyárak, új lakótelepek fogadták a hazatérő Heinrichet. Az egyedülálló barakkokban laktak. Embertelen körülmények között dolgoztatták őket kevés bérért. A szociális gondoskodás ekkor még szinte nem is létezett. 1889 áprilisában a Ruhr-vidék bányászai nagy sztrájkot tartottak, magasabb bért és rövidebb munkaidőt követeltek. A munkaadók a katonasághoz fordultak. Heinrichet ismét behívták Münsterbe és alakulatával együtt Gladbeckbe küldték. Itt Moltke gróf bányájában mindenki sztrájkolt. Mikor a sztrájkörök észrevették a katonákat, kövekkel támadtak rájuk. A tiszt tűzparancsot adott – néhány sztrájkőr holtan esett össze. A parancsnak Heinrich is engedelmeskedett. Mikor egy bajtársa megkérdezte tőle, eltalált-e valakit, komoran rázta a fejét, és egy szenesvagonra mutatott. Ezen voltak láthatók lövésének a nyomai.

Döntés előtt

Heinrich egyre gyakrabban gondolt a szerzetesi hivatásra. „Van-e hivatásom?” kérdezgette magától. Péter jezsuita szeretett volna lenni – talán ő ébresztette fel fivére hivatástudatát? Édesanyjuk többször hangoztatta; szeretné, ha egyik gyermeke szerzetes lenne. Csakhogy ő valamelyik lányára gondolt, nem a fiúkra. Még megérte, hogy Gertrud 1885-ben a valkenburgi (Hollandia) ferences nővérekhez került. Mikor megtudta lánya szándékát, örömmel mondta: „A Jóisten meghallgatta imámat. Mindig arra kértem őt, hogy ha már én nem lehettem apáca, legalább az egyik lányomtól fogadja el ezt az áldozatot.”

Hét év múlva Antonetta a mühlhauseni „Miasszonyunk” szerzetesrend tagja lett, és még az ő beöltöztetésénél is jelen lehetett Mai mama. Egy hónappal ezután halt meg. Heinrichet még nagyobb vággyal töltötte el húga elhatározása. Mély átéléssel vett részt Antonetta beöltöztetésének szertartásán. Ez, és a két évre rá megtartott fogadalomtétel élménye egész életét végigkísérte, amint ezt Antonetta szerzetességének 25-ik évfordulójára írt levele is tanúsítja: „Bizony már egy negyed század telt el azóta, hogy itt lehettem kedves rendházatokban szent fogadalomtétel ünnepén. Nagyon örülök ennek, hisz beöltöztetésed, ezt a szép szertartást, még ma sem tudom elfelejteni. Annyira tetszett nekem, hogy utána még sokáig gondoltam erre a gyönyörű napra.”

Kishúga tudott Heinrich terveiről. „Mi a szándékod, Heinrich?” – kérdezte tőle, de az nem válaszolt, csak szomorúan, tehetetlenül nézett maga elé. Antonetta is tudta, hogy Heinrich terve ellenkezik apjuk akaratával. A végső elhatározásra 1884 decemberében, egy ifjúsági lelkigyakorlaton szánta el magát Heinrich. A jezsuita P. Hucklenbroich értett ahhoz, hogyan kell a fiatalok nyelvén beszélni. Heinrich véleményét kért tőle. Miután meghallgatta őt a práter, ezzel a határozott útbaigazítással látta el: „Szerzetesi hivatásod van. Hallgatnod kell Isten szavára!” Heinrich Dorstenben érdeklődött a ferences kolostorban, vajon felveszik-e? Innen Hollandiába, Harreveldbe irányították, ahol 1885 januárjában felvették. Repesett az örömtől: „Ha az egész Várhegyet nekem adnák, nem örülnék úgy, mint most” – mondta. És a papa? Nehéz szívvel törődött bele. Mikor Péter elkísérte a távozó Heinrichet, ezt mondta: „Péter, tudod mit csinálsz? A legjobb fiamat viszed el tőlem.”

Próbaidő a ferenceseknél

Heinrich tehát Hollandiába, Harreveldbe került. A bismarcki kultúrharc idején megtiltották a ferences képzést Poroszországban, ezért Hollandiában, a határ közelében, Bochofennál, egy régi vízikastélyból alakítottak ki maguknak erre a célra kolostort. Itt alapítottak gimnáziumot, noviciátust műhelyekkel és egyéb létesítményekkel. Az akkori szabályzat féléves próbaidőt írt elő – ezzel lehetett a harmadik rendbe jutni. Ötéves próbaidő következett ezután. Ebből az első, a novícius év már az első rendbe való felvétel kezdő lépése volt. További három év alatt az egyszerűbb fogadalmakat tették le, majd az utolsó év ünnepélyes fogadalomtételében egész életre szólóan jegyezték el magukat a ferences szerzetesi renddel.

Heinrich nem sok időt töltött Harreveldben. A testvéreknek Németországban, Paderbornban konyhai segítségre volt szükségük és erre Heinrichet találták a legalkalmasabbnak. Viszonylag magasabb kora, megbízhatósága és erőteljes testalkata miatt döntöttek így. Konyhai dolgozó lett belőle – közben pedig szakácsnak tanult. Társai hamar megkedvelték szolgálatkész, komoly, szorgalmas és vallásos természetét miatt. A féléves próbaidő elteltével senkinek sem maradt kételye afelől, hogy mint novícius megállja majd a helyét közöttük.

Augusztus 28-án Harreveldben volt a beöltözése. Ekkor hallotta először a rendi nevét: Jordán testvér. Fél év múlva tért vissza Paderbornba.

A fiatal szerzetes erős akarattal iparkodott hivatásának megfelelően élni. Nagy figyelemmel tanulmányozta a rendi szabályzatot, hogy minél jobban megértse a Szent Ferenc-i lelkületet, elsajátítsa az imádságokat és elmélkedéseket, a keresztény hitélet gyakorlását.

Örömmel végezte a konyhai munkákat. Hozzászokott ehhez, hisz otthon is sokat kellett dolgoznia. Erős fizikumú, az igénybevételek miatt kidolgozott izomzatú, de kissé testes alkat volt. Rendtársai élcelődtek is vele emiatt. Nevetve válaszolta ilyenkor: „Hát igen testvér, ha egy szakács hízik, ne hidd, hogy a szél fújja fel őt.”

Képességei elismeréseképp felettesei 1897. október 20-án Münsterbe küldték, ahol önálló szakácsként dolgozott. Itt is egy-kettőre kivívta társai elismerését. Két év elteltével azonban, hogy még az Első Rend novícius évének megkezdése előtt jobban megismerhesse e szakmát, egy gyakorlott szakács mellé kérte magát. A tartományfőnök hozzájárult ehhez és 1899. december 15-én Nevigesbe, e szép, hegyes vidékre helyezte. Nyolc hónapig volt itt. Következő év augusztus 28-án hívták Harreveldbe, hogy megkezdje novícius évét.

Amit ez ideig tapasztalt és tanult, itt még tovább tökéletesítette. Készséggel követte lelkiatyja utasításait, tanácsait. P. Heinrich Haddick, a novíciusok vezetője jóindulatú, szentéletű ember volt, akivel mindannyian jól megértették egymást.

XIII. Leó pápa az 1900-as évet szent évvé nyilvánította. A Szentatya különösen Jézus Szent Szívének tiszteletére buzdított. Az „Annum Sacrum” című körlevélben Jézus Szent Szíve tiszteletének jelentőségét és az erről való elmélkedés fontosságát hangsúlyozta. A testvérek örömmel tettek eleget a pápa kérésének. A liturgiai előírásoknak megfelelően napközben a Jézus Szíve litániát mondták, istentiszteleten vettek részt, éjjel pedig imafelajánlásokat tettek a Fájdalmas Szívnek a bűnök kiengesztelésére.

Jordán testvér áhítata, buzgósága szinte meghatványozódott ezekben az időkben. Ami fontos lett számára: elmélkedés Jézus Szent Szívéről, részt vállalás a szenvedéseiből, és bűnbánat a kiengesztelésére.

Dingelstädtben

A novícius év leteltével 1901 októberében Dingelstädtbe helyezték Jordán testvért. Csodálatos, tölgyerdőkkel borított hegyes környezet fogadta itt őt. A testvérek nagyra becsülték szakmai tudását, szorgalmát, de vallásos buzgalma miatt is csodálták. Mindig áhítattal vett részt az istentiszteleteken. Előszeretettel beszélgetett vallásos témákról, segített a fiataloknak az imádságok és elmélkedések elsajátításában. A fiatal testvérek szívesen hallgattak rá. Kissé körülményes stílusa, vallásos komolysága beszédtema lett a kolostorban. Rövidesen csak „a jámbor szakács”-ként emlegették.

A dingelstädti időszak volt az utolsó nagy próba az egész életre szóló fogadalomtétel előtt. Ezt a fogadalomtételt nem csak egy dátumnak tekintette Jordán testvér; fontosabbnak tartotta, hogy ezzel Isten akaratának feltétel nélkül alárendelte magát.

Egy idő után egyre nehezebbé vált számára a konyhai munka. Gyakori, erős fejfájások kínozták. Már novíciusként is panaszkodott emiatt: „Sokat szenvedek a fejfájásoktól” mondta többször. Orvos is kezelte. Hogy állapota nem javult, áthelyezését kérte. Így ír erről: „Mivel Dingelstädtben nem múlt el a betegsége, kértem, helyezzenek máshová. Ezért már februárban Dortmundba jöttem, ahol egy ideg orvos kezel. Valamit tudok dolgozni, de csak egész keveset.”

Dortmundban

Jordán testvért Dortmundba helyezték, hogy visszanyerje egészségét és erejét. Az orvosi beavatkozás, a környezetváltozás azonban nem vezetett eredményre. 15 éves dortmundi tartózkodása során gyakran volt kórházban. Isten nem kímélte őt a szenvedésektől és a betegségektől.

Itt is a konyhai munka és az ebédlő rendben tartása volt a dolga. Egy rendház minden tagjának megvan a maga feladata. Vannak azonban olyan munkák is, amelyek előre nem számíthatók ki, így nincsenek is betervezve. Ezekben senki sem „illetékes”. Jordán testvérré ilyenkor számítani lehetett. Szívesen segített a sekrestyében, ha úgy adódott, felváltotta a kapus testvért néhány órára, télen fűtötte a vendégszobákat – ha éppen voltak lakói – a későn érkezőket pedig mindig ellátta meleg étellel. Ez a látszólag jelentéktelen elfoglaltság cseppet sem volt könnyű és Jordán testvérnek elég neheze is esett. Az a szinte már gyermeki buzgalom és lelkiismeretesség, ahogy a feladatát ellátta, gyakran tette ki őt társai csipkelődéseinek, élcelődéseinek. Nehezen viselte el az ilyesmit és nem kis erőfeszítésbe került, hogy ilyenkor is megőrizze a nyugalmát, úrrá legyen az ingerültségén. Így beszélt erről Mária Olivíának: „Családi örökség minálunk, hogy érzékenyek, sértődékenyek vagyunk. Sok mindent nehezebben viselünk el mint mások, és ha megbántanak, jobban fáj nekünk.” Persze nem volt könnyű megérteni Jordán testvért, és alkalmazkodni különleges, mindenben a tökéletességre törekvő jelleméhez. P. Eleutherius Elmert, az 1911-ben kinevezett házfőnök atya is többször kifogásolta Jordán viselkedését, amint ezt P. Alois Eilers „Jordán testvér” című könyvéből megtudhatjuk. Ami viszont Dortmundban mindenkinek feltűnt, az Jordán testvér imádságos, mélyen vallásos lelkisége volt. Papok kérték őt, hogy imádkozzon értük, így segítve őket hivatásuk jobb ellátásában. Tudták: a legjobb közbenjáróra bízta magukat. Boldog volt Jordán testvér, ha imája meghallgatásra talált, de hiábavaló dologért nem volt hajlandó imádkozni. Mikor egy páter ismételten kérte közbenjárását valamiért, ridegen felelte: „Butaság. Imádkozzon ezért Ön!”

A háború évei

Az első világháború (1914-1918) borzalmai alól a kolostorok sem vonhatták ki magukat. Több testvért behívtak katonának, ezért Jordán testvérré egyre több feladat hárult. A hazafias érzések büszkeséggel és lelkesedéssel töltötték el az egykori rekrutát a német csapatok kezdeti sikerei idején. A front hírei azonban hamarosan aggodással töltötték el. Ő nemcsak a sikereket látta, hanem a sebesültek szenvedését, a családok nyomorát is. Az elesett katonákra gondolva így kiáltott fel: „Bárcsak a kegyelem állapotában jelenhetnének meg Isten ítélőszéke előtt!” Többször mondta: „Sokat kell imádkoznunk a katonáért.”

A behívott testvérek hiányát bizony megsínylette a kis közösség. A gondok enyhítésére a mayeni ferences nővérektől kértek segítséget a konyhai munkákhoz, s ezt meg is kapták Festina Stiegen nővér személyében néhány nappal 1915 karácsonya előtt. A nővérnek alkalma volt alaposan megismerni Jordán testvért; a boldoggáavatási perben sokat köszönhetünk a tanúskodásának. Igen jó lelki kapcsolat alakult ki közöttük. A szerény, visszahúzódó testvér egy-kettőre feloldódott. Sokat beszélgettek vallási dolgokról, személyes lelki élményeikről. Jordán testvér teológiai érdeklődéséről is meggyőződhetett a nővér, de megcsodálhatta, mennyire kiismeri magát a Szentírásban is. Tanúja volt dolgoz, imádságos életének. Mint mondta, Jordán testvér állandóan Isten közelségében élt. Meghatottan szólt a nővér arról, mennyire aggodott Jordán testvér rendtársaiért, és hogyan fáradozott, hogy kis megfélemlítésekkel örömet szerezzen nekik; például valami különösen finom ennivalóval.

Háború után

A háború elvesztése és a Német Birodalom összeomlása nyugalansággal töltötte el a lakosságot. A kolostorok lakói attól féltek, hogy mint néhány évtizede a kultúrharc idején, most is feloszlatták a rendeket. P. Beda Kleinschmidt, az akkori tartományfőnök előrelátó rendelkezése nyomán gondoskodniuk kellett civil ruháról és lakóhelyről. Jordán testvér unokaöccsénél, a seligenthali plébánosnál érdeklődött ez ügyben. Levelében nemcsak szállást kér tőle, hanem kifejezésre juttatja Istenbe vetett feltétlen bizalmát is. A Szentírásból vett idézetekkel bátorítja önmagát és unokaöccsét. Hinni kell, hisz a hit ad erőt, hogy nyugodtan nézhessünk a jövőbe. Isten gondoskodó szeretete sohasem hagy el minket – írta a levélben.

Hasonlóképpen írt hat nappal előbb karácsonyra nővérének, Mária Olíviának.

Ebben az időben egyre gyakrabban gondolt a halálra. Festina nővér, miután a bevonult testvérek hazatértek a frontról, visszament a rendtársnőihez. 1919 húsvét hétfőjén meglátogatta őt Jordán testvér. Mikor elbúcsúzott tőle, ezt mondta: „Többször már nem jövök. Ez a világ megszűnik számomra.” Combcsonttörés miatt nyolc hetet kellett kórházban töltenie a nyáron. Felgyógyulása után nehezebbre esett a járás. Szívbántalmak is kínozták. Körülbelül fél évre a kórházi kezelés után így írt nővérének, Mária Olíviának: „Az elmúlt évi operáció óta sem szüntek meg a szívpanaszaim. A legcsekélyebb megerőltetéskor, de különösen ha lépcsőt mászok és sokat gyalogolok, fájdalmat érzek a mellkasomban ... Mi, szerzetesek, kell hogy szenvedjünk. Szent Teréz mondja: »Szenvedni vagy meghalni!« Bár megérthetnénk, hogy tudott ez a szent ilyen türelemmel és Isten iránti odaadással szenvedni.” Megemlíti még a halált is, remélve, hogy a „szívvel-lélekkel” végzett szerzetesi hivatás jutalmául Isten kegyelme vele lesz az utolsó órában. A levél végén hálát ad a szerzetesi hivatásért. Mindkettőjüknek kívánja, hogy „szentül élve és halva” tegyék azt teljessé.

Élete utolsó éve

Egészsége tovább romlott. 1921 februárjában meglátogatta testvérét, Bernhardot és családját ezüslakodalmuk alkalmából. E szavakkal búcsúzott: „Ez volt az utolsó látogatásom. Többet már nem jövök, mert nem érzem jól magam.” Megbékélt a halál gondolatával, de ez nem von-ta el a figyelmét a kötelezettségeitől. Ellenkezőleg! Még odaadóbban dolgozott és imádkozott.

Szokás szerint a testvérek kis Betlehemet építettek karácsonyra a templomban. 1223-ban Assisi Szent Ferenc Greccióban készített először Betlehemet a kis Jézus születésének ünnepére, és a ferencesek közvetítésével terjedt el az egész világon ez a kedves, szép szokás. A templomok egész imakórusát elfoglalta a népszerű játék-Betlehem. Dortmundban is így volt, az imakórus hátsó részét teljesen kitöltötte. Egy külön oltárt is építettek ide.

1922. január 20-áról 21-ére virradó éjjel betörték a templomba. Nem volt nehéz az ideiglenesen épített oltárról ellopni a tabernákulumot. A testvéreket, de különösen Jordán testvért nagyon megdöbbenette az eset. Felfoghatatlan volt számára, hogyan történhetett meg ilyesmi. Csak egy dolog járt a fejében: jóvá kell tenni ezt a szörnyűséget. Paul Schnellének, egy fiatalembernek, aki gyakran járt a rendházba és akit a bizalmába fogadott, ezt mondta: „Paul, ezért az Isten-gyalázásért felajánlom az életemet Neki. Mához egy hónapra vesz majd magához.” „Jordán testvér, azt hiszem, elhagyta a józan esze.” – felelte a fiú. Jordán testvér nem tudott napirendre térni a dolog fölött. Gyakran mondta: „Felajánlom Istennek az életem, hogy ezzel megvigasztaljam őt.” Andreas testvérnek bizalmasan elárulta: „Isten elfogadta az áldozatomat ezért a gyalázatért. Meg fogok halni. Nem szeretném, ha bárki is kinevetne ezért, hisz ez számomra szent.” „Ó, Jordán testvér – jegyezte meg Andreas – nem fogsz te olyan

gyorsan meghalni!” „Majd meglátod.” – szólt csendesen Jordán testvér. Ezekben a napokban még többet imádkozott, éjszakánként is.

Az elrabolt tabernákulumot egy hét múlva találták meg egy üres telken. A szent ostyák szanaszét heverték, a kelyheket ellopták. Mindent gondosan összegyűjtöttek és visszavitték a templomba. Jordán testvér a többiekkel a templom bejáratánál térdelve fogadta a meglelt Szentséget. Mikor megtudta, milyen állapotban találták meg, a nagy fájdalomtól zokogni kezdett.

Tudatosan készült a halálra. A névnapján, február 15-én meglátogatta Festina nővér. Természetesen a betörésről beszélgettek. Jordán testvér szinte boldog felindulással utalt a közeli halálára: „Gyümölcsoltó Boldogasszonyt már a Mennysországból ünneplem.” „Á, maga westfáliai tölgy, száz évig fog élni” – felelte a nővér. „Ezt az ünnepet már a Mennysországból ünneplem” – ismételte meg Jordán testvér.

Áhítattal gondolt a halálra, amit tisztán, tudatosan akart átélni és elszenvedni. Andreas testvérnek mondta: „Úgy szeretném a halált átélni minden fájdalmával és félelmével mint a Megváltó a kereszten. Így szeretném az életemet felajánlani Istennek a magam és embertársam bűneiért.”

Az utolsó nap

Elérkezett február 20-a. Reggel Andreas testvér észrevette Jordán testvért, amint az ebédlőben állt és az ablakra meredt. Ezt mondta: „Ott, az utolsó ablaknál állt egy ember. Azt mondta: »Nemsokára te is jössz.« – aztán eltűnt.” „Ki volt az?” – tudakolta Andreas testvér. „Igen, Andreas testvér, neked elárulom. Eucharius testvér volt. Kérlek, ne mondd el senkinek, míg meg nem haltam. Nemsokára meghalok.” Eucharius testvér néhány hónappal előbb halt meg és megegyeztek Jordán testvérral, hogy amelyikükre előbb kerül sor, az értesíti a másikat, amikor közeledik annak utolsó órája. Este Paul Schnelléhez így szólt Jordán testvér: „Ott áll Eucharius testvér és egy pálmával integet.” Egy idősebb testvérnek, akinek feltűnt, milyen rosszul néz ki, így felelt: „Ma meg kell hálnom.”

A bizonyosság, hogy meg kell hálnia, nem vonta el őt a szokásos munkájától. Este P. Athanasius Bierbaum a missziósok munkájáról vetített egy filmet. A film a halál ábrázolásával zárult János evangéliumából vett idézettel: „Eljön az éjszaka, mikor minden véget ér.” Jordán testvér felkiáltott: „Ez nekem szól! Ma meg kell hálnom!” A testvéreket megzavarta ez a hangoskodás. Egyikük ezt mondta: „Mindannyiunkra vonatkozhat ez, bárkire közölünk.” Jordán testvér megismételte: „Ez nekem szól, meg kell hálnom.”

Az előadás után Paul Schnellével kitakarították a termet. A szokásosnál szívélyesebben búcsúzott el tőle Jordán testvér: „Reggel, mikor jössz, már a Teremtőmnél leszek.” – mondta.

A vetítés nem sokkal 22 óra után ért véget. 22.40-kor Jordán testvér felébresztette gyónatóját, P. Canisiust: „P. Canisius jöjjön gyorsan, eljött az égi utazás ideje!” „De Jordán testvér, olyan gyorsan nem hal meg az ember” – felelte a páter. „De, de, jöjjön! Biztos, hogy ütött az utolsó órád.” Mivel Jordán testvér így sürgette, végül is felkelt és követte őt. A gyónásra mégsem került sor: „Nem, erre már nincs idő. Reggel áldoztam, csak a szent kenetet legyen szíves” – kérte halkán Jordán testvér. Az időközben összegyűlt testvérek ezalatt meghányták-vetették a dolgokat az ajtó előtt. Mikor benyitottak, látták, hogy Jordán testvér haldoklik. Egy páter ellátta őt a szent kenettel, a többiek pedig a haldoklók imáját mondták. Jordán testvér egyre halkabban lélegzett. Már nem szólalt meg. A haláltusa legkisebb jele nélkül szenderült örök nyugalomra. 23.15-öt mutatott az óra. Ez volt a harmincadik nap attól számítva, hogy ezt mondta: „Mához egy hónapra jön el értem.”

Tiszteletének kezdete

Jordán testvér halálát követő reggel ugyancsak elcsodálkoztak a testvérek a portánál összegyűlt tömeg láttán. Az emberek imádkozni akartak a ravatalánál, el akartak búcsúzni tőle.

Február 24-én volt a temetés. Megható volt a szertartáson részt vevő sokaság látványa. „Mint egy Úrnapi körmenet.” – jegyezte meg valaki. Ezekben a napokban szájról szájra terjedt a hír: „Dortmundban meghalt egy szentéletű testvér.” Sokan keresték fel a sírját és sokan jöttek a kolostorba beszámolni arról, hogy Jordán testvér közbenjárására Istennél meghallgatást nyerek, de egyre több köszönőlevél is érkezett a rendházba.

A testvérek tartózkodóak maradtak, mivel nem akartak az Egyház törvényeivel ellenkezni, csak a szenteknek kijáró kultuszban példát mutatni. A látogatások azonban nem csökkentek, a temetőben pedig a sírról elhordott földet állandóan pótolni kellett, ezért az akkori tartományfőnök szükségesnek tartotta, hogy vasráccsal kerítsék el a sírt a fanatikus hívők elől. Valaki szép keresztet állíttatott oda, rajta a Makkabeusok könyvéből vett idézettel: „ő a testvérek barátja, ő az, aki olyan sokat imádkozik a népért és a szent városért.” (2. Makk. 15, 14)

Mivel Jordán testvér tisztelete egy évtized elteltével sem lankadt, 1932-ben Paderborn érseke, Kaspar Klein elrendelte a holttest maradványainak kiemelését és konzerválását. Két év múlva pedig megnyitották a szentté avatáshoz szükséges püspöki informatív pert a csodák és Jordán testvér érényei alapján. A per még a háború előtt, 1937-ben lezárult. A „Jordán testvér szentté avatási pere” római ügyvédjének javaslatára a holttest földi maradványait a templomban épített kriptába helyezték át 1950 augusztusában, nagyszámú hívősereg részvételével. Mintegy százezer ember volt jelen a szertartáson.

A háború és az azt követő időszak zűrzavarai miatt a püspöki per vizsgálata elhúzódott. XXIII. János pápa idejében azonban, 1964-ben, kedvező fordulat következett be e téren: a püspöki Causa pápai „Jordán testvér Causává” alakult át. Az akkori egyházi jog szerint a püspöki per után az apostoli per Isten szolgájának hősi, rendkívüli érényeit volt hivatott kivizsgálni. Ez a per a paderborni Jaeger érsek elnökletével 1965-67-ben lezajlott. Jordán testvér számtalan tisztelője várja, hogy a peranyag feldolgozása után Rómában a szent kongregáció boldoggá illetve szentté avassa őt.

Jordán testvér barátainak köre a halálát követő évtizedekben megújult és megsokszorozódott. Ezt bizonyítja a hálaadó levelek és a különböző kiadványok hatalmas száma. A rendház templomát mindig sokan keresik fel. A „Jordán testvér útja” című folyóirat 24 000 példányban jelenik meg negyedévenként és 37 országba jut el. Hat nyelven jelent meg róla rövidebb-hosszabb életrajz, 10 nyelven kis imafüzetek. P. Athanasius Bierbaum kilenced-ájtatossága elérte a 235 000 példányszámot, egy új kilenced-ájtatosság 30 000 nyomtatványon lett kiadva, a részletes életrajz második kiadása pedig „Jordán testvér” címmel 35 000 példányban jelent meg. Tisztelete régóta már nemcsak Westfáliára és Németországra korlátozódik; a világ minden részében imádkoznak hozzá az emberek és kérik az ő közbenjárását.

II. Jelentősége

Élet Istenben

Az Egyház jelen küldetésének és lényegének megfelelően megnőtt az egyes keresztények hivatása az utóbbi évtizedekben.

Az Egyház, mint a hívek közössége, elébe megy a tagjainak.

A keresztény ember feladata az Istenben való élet megvalósítása. Ugyanez vonatkozik az Egyház egészére is. A világ megszentelődése Isten tervei szerint minden történelmi és fejlődési stádiumban jelen kell legyen. A szentség kegyelme Isten ajándéka, melyet az egyénnek el kell fogadnia a maga és a környező világ megszentelődésére. Ez általános keresztény feladat a szentség elnyeréséhez. A történelem folyamán az Egyház mindig adott férfiakat és nőket, akik példaképek lehettek ebben. Jordán testvér is ezek közé tartozott.

Természetesen ő is „kora gyermeke”; vallásos felfogásában, tetteiben híven tükröződik ez. Mégis e kor jellegzetességei – mert hisz minden kornak megvan a maga karaktere, jellegzetessége – Jordán testvérnél csodálatos harmóniában jutnak kifejezésre. Az érzékeny, kritikus lelkülete és Isten kegyelme óvta meg őt a túlzásoktól, kirívó megnyilatkozásoktól. Ha egy számára érdekes teológiai gondolatról olvas vagy hall, napokig ez foglalkoztatja.

A páterekkel is elbeszélget erről, könyveket tanulmányoz, míg érthetővé nem válik előtte. Addig nincs nyugta, míg bizonyosságot nem nyer. Egy szentbeszédben például a büszkeségről, kevélységről hall. Gondolatai ekkor Szűz Mária engedelmességéhez, alázatához kanyarodnak állandóan vissza-vissza. Megállapítja, hogy nem tanulmányozta eléggé ezt a kérdést. „Könyveket kerestem, melyekben fellelhettem az Istenanya erényeit” – mondja. Ilyen forrásként elsősorban a Szentírás szolgál neki. Levelei, de rendtársai is bizonyítják, mennyire kiismerte magát benne. Alaposan ismerte még Kempis Tamás: Krisztus követését és néhány misztikus írásait, így: Helftai Nagy Gertrud, Hackeborn/Helftai Mechthild, Magdeburgi Mechthild és Agredai Mária műveit. Ezek nyilván az ő egyéniségére szabott könyvek voltak, melyekben megtalálta a számára megfelelő imádságos lelkületet és mélységet.

Törekvése a szentségre

Jordán testvér komolyan, szinte szenvedélyesen törekedett az életszentség után. A szülői ház vallásos nevelése, az iskola és később a Kolping egyesület szociális–missziós felfogása formálta gyermekkora gondolatvilágát. Mikor 28 évesen belép a rendbe, már világosan látja az utat, melyen járnia kell. Nem véletlen, hogy a jezsuita P. Huckleinbroich, meggyőződve Jordán testvér (akkor még Heinrich) mély vallásosságáról és hivatástudatáról, javasolta neki, lépjen be a ferences rendbe. A fiatal szerzetes pedig boldogan igyekszik kielégíteni lelkének minden igényét. Mikor Paderbornban konyhai kisegítőt keresnek és ráesik a választás, ez nem a véletlen műve. Megbízhatnak benne, alkalmasnak találják erre a feladatra, még mielőtt a novícius év alatt megszokná a szerzetesi életformát. Jordán testvér első szerzetesi éveiben kiváló lelki nevelést kapott: Harreveldben P. Osmund Laumanntól, Paderbornban P. Silvester Winkes vallásos írótól, az első rendbéli novícius évében P. Heinrich Haddicktól, aki Warendorfban ugyancsak a szentség hírében halt meg.

1900-at, tehát épp Jordán testvér novícius évét, szent évvé nyilvánította a Szentatya. A szentbeszéd, a katekizmus és a lelkigyakorlatok fontos témája az életszentség elnyerése. Csak egy példa ehhez: Egy este sugárzó arccal lép be Jordán testvér a konyhába. „Mi történt? – kérdi az egyik testvér – minek örülsz annyira?” „A magiszter atya csodálatos előadást tartott a szerzetesi élet kegyelmeiről és örömeiről.” – felelte Jordán testvér. „Végül azt mondta, megérdemelné a rend, hogy személyünkben egy-egy szenttel ajándékozzuk meg. Nem kell arra gondolni, hogy szentté avatnak majd – ez túl sok pénzébe is kerülne a rendnek. De mindannyiunknak a szentségre kell törekednünk.”

És a fiatal szerzetes törekszik is a szentségre. Servulus Hemmer a novícius év eltelte után hat évvel találkozik ismét Jordán testvérről Dortmundban. Megállapítja, mennyit fejlődött időközben Jordán testvér. Észreveszi az imádságán, meggondolt, összeszedett gondolatain és odaadó munkáján, béke és jószág sugárzik egész lényéből. Még a ministránsok sem mernek hangoskodni a sekrestyében az ő jelenlétében. A testvérek csak mint a „jámbor szakácsot” emlegetik.

A kolostorban is úgy zajlik az élet mint másutt, az emberek között. A testvérek is viccelnek, élcelődnek egymással – és ez alól Jordán testvér sem kivétel. Megpróbálják őt kihozni a sodrából. Látszat problémákban kérik a tanácsát, a hittel összefüggő mondvacsinált vitákban kérik ki a véleményét. Ő aztán szenvedélyesen érvel, vitázik velük, s csak mikor jót nevetnek rajta, akkor veszi észre, hogy ugratás az egész.

A hegyi beszéd figyelmeztetése, hogy törekedjünk a tökéletességre, állandóan a szeme előtt lebeg. Festina Stiegen nővér, aki az első világháború éveiben a konyhát vezette vele, emlékszik, hogy Jordán testvér egy időben naponta emlegette: „Szentnek kell lennünk.” Istent tudatosan nem lett volna képes soha bűnnel megbántani vagy akaratának ellenszegülni. Bűn az volt számára, ami lelki szenvedést okozott neki. „A lelkiismeret a mi fokmérőnk. Mindig az ő szavára kell hallgatnunk, aszerint kell cselekednünk” – mondogatta. A szentségnek tehát ez a lényege. Nem szükséges nagy, tetszetős dolgokat véghez vinnünk, hanem életünk minden pillanatát rendeljük alá Isten akaratának.

Összekötve Istennel

Jordán testvér állandóan Isten közelségében élt. „Nem tudok szerzetest elképzelni – mondta egyszer –, aki nem azonosul a kötelességeivel, hogy ezáltal újra és újra találkozzon az Istennel.” Hasonlóan ír egyik levelében. Először áhítatos elmélkedéseit részletezi, majd így folytatja: „Sok függ attól, vajon sikerül-e kiiktatnunk a világi gondokat, a felesleges gondolatokat. Számomra minden olyan pillanat veszteség, mikor világi újdonságokkal, hírekkel vagy a rokonaim problémáival foglalkozok. Ilyesmihez túl drága az időm, mert megfoszt az isteni kegyelem bennem való működésétől. Vannak munkák, amik nem igényelnek sok figyelmet. Ilyenkor a kéz dolgozik, de a szívünk Istennél van. Ne várjunk dicséretet és nem baj ha megdorgálnak; végeztük a kötelességünket.” Jordán testvér minden eredményt Istenhez vezet vissza. Az eredmények jelentik számára az Istennel való kapcsolatot és a jóra való készségének a fokát, ezeken keresztül tükröződik vissza Istennel való viszonyának a mélysége. Mikor egy testvér panaszkodik neki, mert igazságtalanul bántak vele, így próbálja vigasztalni: „Ne törődj vele, szóra sem érdemes.” Majd Szent Ferenc egyik odaillő mondatát idézi: „Annyit érünk, amennyit Isten szemében mutatunk; se többet, se kevesebbet.”

Jordán testvér nagyon komolyan veszi az imádságot is. Erre következtetünk még fiatal szerzetes korában írt egyik leveléből: „Az elmélkedésünk tárgyára addig kell koncentrálnunk, míg verejtékezni kezd a homlokunk.” Idősebb korában ezt mondja egyik rendtársának, akinek nehezebb esett a reggeli virrasztás és elmélkedés: „Hogy álmos lennék az elmélkedés alatt?”

Hisz ez szebb, mint egy szindarab. Az egész napom szép lesz tőle és olyan gyorsan múlik így az idő.”

Az évek során szembetűnő változásokon ment keresztül Jordán testvér. Ami kezdetben csak megfeszített erővel sikerült neki, azt később könnyedén megoldja. A szigorú kötelesség könnyed odaadássá válik.

Az imádság nélkülözhetetlen igényévé válik. A testvérek szinte mindig imádkozva találják. A hívők csak így emlegetik, hogy „a testvér, aki mindig imádkozik a templomban”.

Ez az imádságos odaadás meghatározza a szentségekhez való viszonyát is. A dortmundi szerzetes kórház jezsuita lelkésze, P. Hoffmann csodálattal beszél arról az összeszedettségéről és áhítatról, ahogy Jordán testvér az Oltáriszentséget és a betegek szentségét fogadta. Ilyenkor a külvilág is megszűnik számára. Szentáldozás után, a szentmisén a rózsafüzér kicsúszik az ujjai közül anélkül, hogy észrevenné. A szentgyónásról így beszél: „Minden héten úgy gyónok, mintha ez lenne életem utolsó gyónása, és úgy áldozok, mintha ez lenne életem utolsó áldozása. Így már csak a szent kenetre van szükségem és készen állok az örök életre.”

„Rád bízom magam, Istenem”

Jordán testvér élete az isteni gondviselésben való élet. Isten szeretete tölti el és árad ki belőle embertársai felé. Mindennap Istenre bízta magát. Az első világháború után a rendek megszüntetésével is számolnak a szerzetesek. Jordán testvér unokaöccsénél, Lohmann plébánosnál kér szálláshelyet. Így ír neki a jövő bizonytalanságáról: „Mindenesetre Isten gondviselésére bízom magam. Hisz Jézus mondta: »Ne aggódjatok a testetekért, mit fogtok enni és inni, vagy miben fogtok öltözködni.«”

Hat nappal előbb hasonlóan ír nővérének, Mária Olíviának: „A Mennyei Atya iránt bizalommal kell lennünk mindenek felett. Hisz a drága Megváltó mondja: »Ne aggódjatok, mit fogtok enni vagy inni. A Mennyei Atyátok tudja, mire van szükségetek. Nézzétek az ég madarait, akik nem vetnek és nem aratnak. Nem vagytok-e ti sokkal különbek ezeknél?« Igen, kedves nővérem, nem éreztük-e ezt a kedves gondoskodást a háború alatt is? A gondviselés továbbra is velünk marad, ha arra törekszünk, hogy jó és kedves gyermekei legyünk Istennek. Nem félek; jöjjön, aminek jönnie kell. Ha Isten velünk van, ki árthat nekünk?”

Egy, Festina nővérrel való beszélgetése jó példája Istenbe vetett feltétlen bizalmának: „Nővér, ha a Jóisten belépőjegyet adna a Mennysországba, elfogadná?” A nővér igent mondott. „Én nem, hanem az ő irgalmára bízom magam, mert ez annál többet ér.” – válaszolta Jordán testvér. Filozófiai kérdés, kétségtelen! Ebből is látható, mennyire bízott Istenben. Az ember nem követelheti a szentséget, hanem elfogadhatja, mint Isten ajándékát. Mindenki, aki ítélőszéke elé lép, az ő irgalmára van utalva.

Más alkalommal így nyilatkozik Festina nővérnek Jordán testvér: „Én nagyobb bűnös vagyok mint Ön, ezért engem jobban eláraszt Isten irgalma.” A szentek tisztában vannak fogyatékoságaikkal, gyengeségeikkel, kudarcaikkal. Túl kevés „igent” mondunk Isten szeretetére. Minden, amink van, Isten kegyelméből van. Szent Ferenc így kiáltott fel egyszer: „Szeretnék a bűnösök közt a legbűnösebb lenni, hiszen egy gonosztevő annyi figyelemben részesül Isten irgalmából, hogy tízszer jobb hívő lesz mint én.”

Élet a szeretetben

A szentek mind szeretettel voltak eltelve, s ez nem is lehetett másképp, hisz az Újszövetség a legnagyobb parancsnak a szeretet parancsát tartja. A szentség a szeretet Isten és az emberek felé történő gyakorlásának tökéletességében valósulhat meg.

Istent szeretni

Jordán testvér életútját egyértelműen az Isten-szeretet jellemzi. „Különösen arra kérlek Titeket, imádkozzatok értem, hogy növekedjék bennem az Isten iránti szeretet. Érzem, jobban kellene szeretnem az Istent.” – írja 1908-ban. Már Dingelstädtben, 1904-ben és 1905-ben olyan élmények érik, melyek meghatározóak élete végéig. Itt rajzolódik ki előtte hivatásának útja, nehézsége. Miközben betegsége, már-már elviselhetetlen fejfájások mindjobban kínozzák, félő, hogy nem tud megfelelni a szerzetesi élet követelményeinek. Az önálló szakácsi feladatokat nem tudja ellátni. „Hogyan tovább?” – kérdi Istentől. Engedelmeskedni akar az ő akaratának, őrá bízza magát. Megérti, hogy a szenvedés, az imádság és a vezeklés útját kell járnia. Világosan látja a számára kijelölt hivatást, amit fenntartás nélkül elfogad. „Dingelstädtben megérintett az Isten kegyelme. Ki tudja, mi lett volna enélkül belőlem.” – írja egy levélben. Festina nővérnek így beszél erről: „Nővér, amikor megértettem, mit jelent Istent szeretni, minden erőmmel azon voltam, hogy egyre jobban szeressem őt. Talán csodálkozik, de akkor már 38 éves voltam.”

Munkáját olyan lelkiismeretesen igyekszik ellátni, amennyire tőle telik. Rájön, minden az egész világ javát szolgálja. „Ha buzgón imádkozunk és kötelességünket hűen teljesítjük, akkor szolgáljuk leginkább az emberiséget.” Munka és imádság. Az ebédlőben munka közben belelapoz az elmélkedésekbe. Dolgozik, imádkozik, ismét elolvas néhány mondatot – és ez így megy egész idő alatt. Kerüli a felületes beszédet, a felületességet. Az újságok nem érdeklik. 1921-ben írja: „A háború óta nem olvasok újságot. Csak elveszett idő lenne, semmi értelme.” Tudja, hogy felfogása sokak számára idegen, ezért hozzáteszi: „Nekünk a magunk feladatával kell törődnünk. A tisztelendő páterek jobban értik az ilyesmit. Ahogy az ember korosodik, úgy jön rá, milyen drága is az idő. Szent Aloisius-szal kell kérdezzetnünk: »Mit használ ez nekem az örökkévalósághoz?« A drága Megváltónk is ezt mondja: »Minden haszontalan szóért számadással tartozunk. «” Alapelvei közé tartozik: „Légy örömmel Istennel és magadban, egyedül. Gyakorold és szeresd ezért az imádságot.”

Lábtörését, szenvedéseit tudatosan fogadja el az Istentől. Két évvel a halála előtt elhangzott szavait – „Mi, szerzetesek, kell hogy valamennyit szenvedjünk” –, már átélt tapasztalatok alapján mondja. Az emberi élethez a szenvedés is hozzátartozik. „Bátran és örömmel kell a ránk mért keresztet hordoznunk ebben a siralomvölgyben.”

Mindemellett boldog és derűs. Találó humora közismert a társai között. Ezt bizonyítja, hogy a magát „buta Jordán” néven emlegető Jordán testvért egyáltalán nem tartják butának a többiek. „Iparkodj mindig arra, hogy szerény és derűs légy.” – hangzik el egy jó tanácsa. Sohasem volt gyámoltalan, pipogya alak. Mikor egy alkalommal fölsúrolta a konyhát és a kertész sáros facipőjének nyomait hátrahagyva végigment a frissen mosott kövezeten, Jordán testvér a „bűnjelekre” mutatva megkérdezte: „A te kertedben nyílnak ezek a virágok?”

Köszönet az Istennek

Aki Isten jóságát és irgalmát érzi, hálát is érez ezért és meg is köszöni az Istennek. Jordán testvér természetesnek, magától értetődőnek gondolja ezt; Isten dicsőítésében fejezi ki a háláját. Az étel amit készített, különösen ízlik a testvéreknek és ezért megdicsérik őt, így válaszol nekik: „Ezért az Istent kell dicsérnünk.” Festina nővér az ilyesmit túlzott szerénységnek találja. Kissé kiábrándultan mondja: „Azért mi is örülhetünk egy kicsit.” De Jordán testvér csak megismétli az előbbi mondatát.

Egykori rendtársával, Remberttel évek múlva már mint felszentelt pappal találkozik. Megismeri, örömmel üdvözli, meghallgatja eddigi életútját, a nehézségeket, melyekkel az egykori ferences testvérnek meg kellett küzdenie. A megindultságtól könnyes szemmel mondja: „Milyen jó az Isten! Bárcsak minden ember megértené, hogy bízunk kell őbenne!”

Saját életútjára visszatekintve szerzetesi hivatásának 25. évfordulóján így ír nővérenek: „Akkor még nem is sejtettem, mekkora szerencse ér még abban az évben; hiszen mint oltóág Isten kertjében a ferencesrend csodálatos fájának hajtása lehettem, hogy gyümölcsöt hozzak az örökkévalóság számára. Hálás szívvel kell a Mennyei Atyára tekintenünk, amiért az ő kegyelmével mindedig ki tudtunk tartani. Bizonyára a továbbiakban is velünk marad, hogy életünk végéig kitarthassunk, ha gyermeki szeretettel imádkozunk Hozzá.” Kötelességgként szól arról, hogy a Jóistennek naponta hálát adjon a szerzetesi hivatásért.

Mivel Isten jóságával nap mint nap találkozhatunk, magára vonatkozva is mondja: „... minden nap, minden pillanat a Jóisten ajándéka, amit meg kell Neki köszönnünk.” A keresztények alapvető kötelessége, hogy hálát adjanak Istennek. „Mindenért adjatok hálát Istennek, az Atyának, a mi urunk, Jézus Krisztus nevében.” (Eph. 5, 20) Ez az idézet mindig ott visszhangzik Jordán testvér szívében.

Szeretni az embereket

H. Bergson filozófus mondta: „A keresztény szentek a szeretet tüzében égne el. Ez nem egy ember Istenhez fűződő szeretete, hanem Isten szeretetének kiáradása az egész emberiségre, vagyis az isteni szeretet erejének visszatükröződése az egyéni keresztül.” Az igazi szent élete élet másokért. Az ő életén keresztül közelebb kerülhetünk az Istenhez, és megérezhetjük Isten jóságát és nagyságát. Isten végtelen szeretetében kinyilatkozik az emberen keresztül, és Jézus Krisztus által megszenteli őt. Ez tehát a szent feladata; teljesen alárendeli magát Istennek az emberek szolgálatában, az üdvözülésünk elősegítésére. Így tud eleget tenni annak a kötelezettségnek, ami az Egyház fő jellemzője: eszköz kell legyünk a világ megszentelésében és megmentésében.

A rendi élet vállalása nem más, mint tudatosan alárendelni magunkat Isten akaratának. Az erre való készség a keresztény szerzetes legfőbb jellemzője, és szinte belső kényszerévé válik. Így lesz az élete megszentelődés a szeretetben. Isten és az embertársunk iránti szeretet egymástól elválaszthatatlan – a kettő együtt a szeretet törvénye. Erre Jézus is utal (Mk. 12, 28) és az ősegyház is ezt tartotta legfőbb feladatának. János evangéliuma fejezi ki a legjobban: „Aki azt mondja: szeretem Istent, de embertársát gyűlöli, az hazudik. Hiszen ha embertársát, akit ismer és lát, nem szereti, hogyan szeretheti az Istent, akit nem ismer és nem lát.” (1 Ján. 4, 20) Ezért tehát: „Aki Istent szereti, az embertársát is kell, hogy szeresse.” (1 Ján. 4, 21)

Életének tanúbizonysága

Jordán testvér életéből számos jó példát vehetünk. Szinte becsvágy fűtötte, hogy finom, változatos ételeket főzzön. Egy rendtársa így dicséri: „A mai szakácművészetével elnyerné az első díjat a legelőkelőbb szállodák versenyén.” ő azonban szerényen csak ezt feleli: „Butaság.” Örül azonban, hogy ízlik a főztje a többieknek.

Az első világháború és az azt követő évek szűkös, ínséges időket hoznak. Természetesen a szakács is megérzi ezt. Ünnepnapokon aggódva kérdezi Jordán testvér Festina nővértől: „Nővér, van valami finomság? Akkor úgy örülnek a páterek.” Egyszer finomlisztet ajándékozott valaki a háznak. Megbeszélik, mit készítsenek belőle. „Süteményt készítünk délutánra. Majd kitesszük, és aki akar, vesz belőle.” A hála nem is marad el. Könnyek szöknek Jordán testvér szemébe. Ő maga viszont megelégszik az étkezések utáni maradékkal.

Sigismund testvér Dortmundon átutazóban meglátogatja a közösséget. Jordán testvér elkészíti a vendégszobát. Nem feledkezik meg a virágról sem. Cigarettával, szivarral kínálja a vendéget. „Bizonyára szívesen rágyújt, hiszen katona. Ezt meg tudom érteni.” A házfőnök engedélyével saját jó szándéka szerint adakozhat a szegényeknek. Ez olykor megkeseríti a nővér életét is. Az ebédről megmaradt, vacsorára szánt ételt már hiába keresi.

Törődés másokkal

A napi kötelességek mellett iparkodik ott segíteni, ahol csak tud. Készen áll azonnal „ugrani” mások helyére. Csak annyit kérdez a szakácstól, a kapus vagy a sekrestyés testvértől: „Hány órára jöjtek?” És pontosan ott is van, amikor kell. Így jellemzi őt P. Felix Fobbe: „Jordán testvér bármilyen szívességet megtesz neked.”

Ha a kapus testvért helyettesíti, kapcsolatba kerül más emberekkel is. Egy elkeseredett asszonynak, aki karján a kisgyermekével jön a kolostorba, kávéhoz és vigasztalni próbálja. Egy férfinak, aki szűkös bérből kell, hogy négy gyermekéről, feleségéről gondoskodjon és a kolostorban is segít, ezt mondja: „Wilhelm, holnap délben én vagyok a kapus. Látogasson meg, hozza el a gyerekeket is.” Kis terülj-terülj asztalkát varázsol nekik, elbeszélget velük. Estefelé ajándék élelemmel ellátva vesznek búcsút tőle. Jordán testvér áldásos kapus tevékenysége fölötteseinek is a tudomására jut, ezért utasítják a testvéreket, hogy bármikor hívhatják őt, ha valaki érdeklődik utána. Jordán testvér igyekszik megértő lenni másokkal, megpróbálja beleélni magát azok gondjaiba. Mindenki vigaszt talál nála. A háborúból hazalátogató elkeseredett rendtárs ugyanúgy, mint a törvénytelen kisgyermekével segítségre szoruló leányanya. Érzékeny lelkiisége minden problémára fogékony, mindenre tud orvosságot. Jól érvényesül alapelve: „Legyél szerény, mindenkivel kedves és segítőkész. Tartsd nagy tisztességnak, ha másokon segíthetsz.” Az emberek iránti szeretetét legfőképpen imádsággal és megértéssel juttatja kifejezésre. Általános beszédtema ez a városban és a rendházban.

Krisztusi élet

A keresztény élet – krisztusi élet. Aki az Istenért él, az Krisztusban él és őbelőle táplálkozik. Krisztus az út az Atyához, ahogy János evangéliumából tudjuk. Senki sem jut el az Atyához nélküle (Ján. 14,6). Nem sok erre utaló kijelentését ismerjük Jordán testvérnek, de ahogy a szentmiséken részt vesz, bizonyítja igazi keresztény életfelfogását. Mária Olívia nővérének két levélben is írt erről, korábban pedig már sokat beszélgettek róla. Most a leveleiből idézünk.

Leveleinek tanúsága

Jordán testvér csak sokára talált rá az egyéniségének megfelelő életformára. Többek között néhány misztikus nővértől is tanult. Ahogy írja, boldog, hogy megtalálta a szentmise megünneplésének, átélésének legmegfelelőbb módját. Amit első levelében megfogalmaz, azt már négy év tapasztalata előzi meg.

„Most értem el fő témámhoz, a lelki élet lényegéhez. Még egyszer visszatérek a szentáldozás áhítatához, ami nélkül nem múlhat el egyetlen reggel sem; ez számodra is a kegyelem édes vigaszát kell hogy nyújtsa, melyben akkor részesülünk, ha méltóképpen járulunk az Oltáriszentséghez – ezt a kinyilatkoztatást boldog Margareta Maria Alacoquén keresztül nyilvánította ki a Jóisten. Négy éve már, hogy elolvastam a könyvét, és azóta mindennap igyekszem ennek a feltételnek megfelelni, a szent titokba ennek megfelelően bekapcsolódni.

Ha egy lélek szomjúságtól szenved, ennek szerintem saját magunk vagyunk az oka. A szentek is ki voltak téve próbatételnek, és mikor már eléggé fel voltak vértézve erényekkel, önmaguk tökéletesítésére fordították. Nálunk viszont többnyire saját bűneinkből adódik ez. Még nem távolodtunk el eléggé a földi dolgoktól, pedig a Szentség az egész szívünket akarja. Nem tudom, hogy vagy Te ezzel: nekem az utóbbi években azt hiszem nincs semmi problémám e téren.

Még egyszer meg szeretném írni röviden, hogy végzem reggelente ezeket a gyakorlatokat. Miután a szokott módon felkészítem magam, a szentáldozás előtt elimádkozom azt a három kis imádságot, amit az Úr Jézus Szent Gertrúdnak kinyilatkoztatott: legtisztább, legalázatosabb, legszeretetre-méltóbb Szűzanya stb. Az Oltáriszentség iránti kívánsággal olyan szeretet utáni vágy ébred bennem, amilyen szeretetet emberi szív egyáltalán elviselni képes. Ezt a belső érzést, miközben őrangyalom vezetésével a szentáldozáshoz járulok, felajánlom a Szűzanyának arra a pillanatra gondolva, mikor szüzi méhében ő emberré lett. Mikor visszaérek a helyemre, olyan elevenen képzelem a szeretett Megváltót és az ő Szent Anyját magam elé, mintha valóban ott lennének. Akkor leborulok a Legszenőbb lába elé, és kérem, bocsássa meg az életem összes bűnét. Utána áldozatul ajánlok fel aznapra valamit, például megígérem a hiú gondolatok elfojtását stb., majd ismét felajánlom áldozatul Szent Anyjának azt a belső érzést. Kérem őt arra, hogy az a boldogság áradjon szét bennem, amit a Szűzanya abban a csodálatos pillanatban érzett, mikor Szent Fia a méhében emberré lett. A belső szent érzelmeim közepette megpróbálok azokra az erényekre összpontosítani, amelyeket az Isten Anyja abban az időben valóban gyakorolt: szeretet, alázat, a szív tisztasága stb. Ekkor a Szűzanyához fordulok. Alakja mindig előttem van. Olyan tisztán látom őt, mintha emberi szemekkel nézne rám. Amennyire csak tudom, a legszebb köszöntéssel üdvözlöm, és az Üdvözlégy Máriát imádkozom...

A szentmise áldozatban a kedves Istenanyával oda kell mennünk a kereszthez, hogy lélekben egyesülhessünk Vele, és átélhessük, mikor annak idején a Mennyei Atya keserű szenvedések közepette feláldozta Szent Fiát a bűnösök, a konok szívűek megtéréséért. Az Úr összes szenvedését látom ilyenkor a szentmisében, ami fáj nekem, de minden alkalommal vigasztal is egyúttal.”

A szeretet Krisztushoz vezet

A fenti levél egyértelműen bizonyítja, milyen szenvedélyesen szerette Jordán testvér Jézust, és hogy mennyire átélte a Vele való találkozást. Nagy összeszedettséggel készül minden alkalommal a szentáldozásra. Senki és semmi sem zavarhatja ilyenkor. Meggyőződése: „A legnagyobb ünnepek lelki örömeiből annyit kapunk, amennyire felkészülünk a befogadásukra.”

Ha a reggeli mise előtt kérdeznék tőle valamit, csak röviden, sietve válaszol. Már korán a templomban térdel. Boldog, ha ministrálhat valamelyik páternek; ezt a szolgálatot igen nagyra értékeli. „Csodálatos dolog segédkezni a szentmisénél. Így én is részt vehetek a szertartásban.” Ha két-három alkalommal is megkérik erre reggelente, nem sok ez neki – újra és újra átéli a szent áldozatot. Ilyenkor megszűnik körülötte a világ, minden másról megfeledkezik, a hívekről is, akik az akkori szép szokásnak megfelelően igen nagy számban vettek részt a szentmiséken. Mikor megemlézték neki, hogy megfeledkezett a csemetéről, így felelt: „A Megváltó keresztye alatt álltam.”

Ez a szent jámborság el is nyeri a jutalmát azzal, hogy a szentáldozásban valóban Krisztussal egyesül és az átváltozáskor valóban tanúja a Megváltó szenvedésének. Máriát is olyan tisztán látja, mintha valóban ott állna előtte. A szentmisében Máriával együtt áll a keresztye alatt és látja, hogyan szenved a drága Üdvözítő. Újra és újra végigjárja lassan a keresztyet. Jordán testvér a kor teológiai szellemében imádta az Oltáriszentséget, ami elsősorban Krisztus örök keresztyeáldozatát, a megváltást jelenti számára. Végigkíséri Jézust Máriával együtt a szenvedés állomásain egészen a keresztye tövéig. Beleéli magát, elmerül ebben, minden egyébről megfeledkezik. A szentáldozáskor könnyek peregnek végig a kezén, melybe az arcát temeti. Nincs szüksége imakönyvre. Akkoriban nem kapcsolódtak be a hívek a pap által vezetett szertartásba, mint ma, mikor az anyanyelvünkön tartják a misét. Hétköznapiokon az ún. csendes mise volt a gyakori. A hívek a rózsafüzért imádkozták vagy a szentáldozásra írt elmélkedéssel, imádsággal készültek az Oltáriszentség vételére.

Jordán testvér a szentáldozáskor mindig vigaszt érez, „a kegyelem édes vigaszt”. A Jézussal való táplálkozás a legmélyebb bensőjéig áthatja. Érzí Mennyei Ura jelenlétét. Így beszél erről Mária Olíviának: „A szentáldozásnál úgy kell imádkoznod, úgy kell Jézus jelenlétében hinned, mintha nem is e világon lennél. Nem hallasz semmit, nem látsz semmi mást – csak Krisztust! Ő van csak jelen, és akkor megérted, hogy amit a hitünk tanít, az milyen fenséges, milyen csodálatos és igaz őbenne.” Ez adja számára a békét és a boldogságot. Megérti, hogy mind több és több odaadást vár Jézus tőle, hiszen: „A drága Megváltónk az egész szívünket akarja”.

Az együttlét Krisztussal az Eucharistuában Krisztus megértéséhez, feladatának átéléséhez vezet. Krisztus halála engesztelő áldozat. Az Üdvözítő lemond önmagáról az emberek javára. Jordán testvér is így akar áldozatot hozni. Felajánlja Jézus szenvedéseit „a konok, megátalkodott szívek megtéréséért”. Imádságban kéri, hogy az Oltáriszentség kegyelme a bűnösök javára váljon. Olykor a „pokol szakadékánál áll”.

Keresztút

Krisztus Jordán testvér szemében mindenekelőtt a szenvedő, megfeszített Megváltó, csak ritkábban a győzedelmes, dicsőségesen feltámadt Úr. Az értünk való szenvedés és kínhalál tölti ki a gondolatait. A keresztút mindennapos ájtatosságai közé tartozik. Este és éjjel imádkozza ezt, mikor elég ideje van, és nem olyan feltűnő. Egyszer Gottfried Keppler testvérrel együtt végezte, aki elmondta, hogy Jordán testvér imádkozott elő a stációknál és szokatlanul hosszú ideig tartott. Több alkalommal a testvérek vagy kinti dolgozók találhatnak rá kora hajnalban a templomban térdelve, vagy a kövezeten feküdve. Így mentegetőzik: „Nincs szükségem sok alvásra. Néhány óra alvás elég, igazán ki tudom magam pihenni. Otthon hozzászoktam az éjjelezéshez, mikor a beteg apámat kellett ápolnom”.

Festina nővérnek viszont elmondja, hogyan szokta imádkozni a keresztutat. Olvasta Jézus egyik, valamelyik szentnek adott kinyilatkoztatását, hogy milyen vigaszt jelent neki, ha megköszönjük azt a szenvedést, amit akkor kellett viselnie, mikor átszegezték a kezét és a lábát. Jézusnak hálát adni – ezt Jordán testvér amúgy is alapvető feladatának tartja, ugyanúgy, mint a szenvedéseken való részvételt is. Az egyik testvér az oratóriumba lépve látta, ahogy Jordán testvér a keresztút előtt térdel csúszik stációról stációra és így kiált fel: „Jézusom irgalmazz! Jézusom irgalmazz!” Akárcsak a szentáldozáskor, itt is együtt éli át Jézussal a keresztút szenvedéseit. Szinte testközelből, mint egy szemtanú nézi a stációk eseményeit. Andreas testvér fekvő találja őt a tizenkettedik állomás előtt. Az arca holsápadt. Mélyen megrázza Jézus haláltusája. A keresztút végzésekor eszébe jutnak a szenvedő emberek, mindenekelőtt azok a munkások, akik a bányában nap mint nap tudatosan vagy tudattalanul fel veszik a keresztjüket és életveszély közepette végzik nehéz munkájukat.

Jézus szíve tisztelete

A szenvedő Jézus tisztelete Jordán testvért elvezette Jézus Szívének tiszteletéhez és odaadó, mély imádásához.

XIII. Leó pápa „Annum Sacrum” enciklikájában az 1900-as évet Jézus Szíve szent évének nyilvánította és minden hívő figyelmébe ajánlotta. A liturgiában bevezette a Jézus Szíve ünnepet, kezdeményezésére valósult meg az első Jézus Szíve-ájtatosság, a Jézus Szíve-litánia, és a Legszentebb Szív áldását kérte az egész világra. A ferences rend közösségei örömmel csatlakoztak a pápai felhíváshoz. A szász tartományban naponta imádkozták a testvérek a Jézus Szíve fohászt. Harreveldben, a novícius házban különösen buzgón ápolták ezt a szép kezdeményezést.

A szent év Jordán testvér novícius éve. Az újoncok körében igen fontos helyet foglal el Jézus Szíve misztériuma. A gondolatot, hogy imádsággal engeszteljük ki Istent a bűnösökért – amit Jordán testvér is annyira magáénak érzett – jól egészíti ki a Szent Szív imádása. Erről szól egy 1900-as teológiai tanulmány is, melynek címe: „A jubileumi ünnep és az Isteni Szív”. Ebben találjuk: „Minden kegyelem, melyben az ember részesül, a bűnbocsánat és a megszentelő kegyelem, Isten segítő és óvó kegyelme, mind-mind a Megváltó szeretetéből fakad, és ez a szeretet a Szent Szívben testesül meg ... A Megváltó szándéka a belőle kiáradó kegyelemmel...: az általa kinyilvánított óhaj, hogy eljussunk az ő Isteni Szívéhez, arról elmélkedjünk; és a hívek elmélkedései, melyeket Jézus Szent Szívének szentelnek, csodálatos, különleges gyümölcsöt hoznak, hogy a jubileumi szent évben így gazdagítsák Isten Egyházát. A Szentírás a kegyelmi életre, a bűnnek, a Sátán művének szétzúzására buzdít. Ez életünknek az Üdvözítő által kijelölt célja. Hogy magunkat és másokat a bűnös életmódból kiragadjunk,

állhatatosságunkkal felébresszük környezetünkben a jóra való készséget – ez a célja Jézus Szent Szíve tiszteletének, ezért ösztönözzük erre embertársainkat, hogy a Szent Szív szenvedéseinek való elmélkedések eredményeképp részesüljünk a bőven ránk áradó kegyelemből. Gyűlölünk kell a bűnt, kárpótlást kell nyújtani saját vétünkért és mások bűneiért, melyekkel megbántjuk a Legszentebbet; odaadó és töretlen szeretettel kell szeretnünk Jézust, igyekeznünk kell szívünket az ő Szent Szívéhez hasonlóvá tenni; ez legyen életünk hajtóereje, és ehhez kapunk a Szent Szívtől erőt és kegyelmet.” Ezek a gondolatok formálták Jordán testvér vallásos lelkületét.

Jordán testvér csatlakozik azokhoz az önkéntes imacsoportokhoz, akik a Jézus Szíve péntekre virradó éjjel az Olajfák hegyi szenvedés emlékére virrasztottak és imádkoztak. Az ösztönzést ehhez szintén XIII. Leó pápától kapták. Két évvel a halála előtt pedig belép az „Áldozati Lelkek Egyesületébe”. Ennek tagjai feltétel nélkül felajánlják magukat Jézus Szent Szívének. Vállalják, hogy minden szenvedést örömmel elviselnek a Szent Szív kiengeszteléséért. A gyóntatójuk engedélyével tehetik meg ezt és vállalják, hogy fogadalmukat életük végéig megtartják. Naponta különböző szándékokért hoznak áldozatot. Jordán testvér halála után a rendtársai megtalálták a cellájában a Felvételi Nyilatkozatot és az imaszándékokat, melyek a gyakori használat nyomairól árulkodtak.

A megfeszített nyomdokain

A rendi élet nemcsak az imádságos életformát jelenti, hanem a Megváltó követésére is kötelez. Jordán testvér már a világi életben is így gondolkodott, szerzetesként pedig igyekezett átvenni a rendalapítótól a Szent Ferenci-lelkületet, hiszen az teljesen Krisztus követésének szentelte az életét. A mindennapok gondjai és élményei közepette Jordán testvér újra és újra Jézusra tekint. „Mi, szerzetesek, kell hogy szenvedjünk” írja egy levelében a nővérének. Kínzó fejfájását és állandó „mardosó éhségérzetét” is ebben a szellemben iparkodik elviselni. Legszebb férfikorában ugyanis szüntelen éhség gyötri, de ilyenkor sem lakik jól. Kétszersült vagy kenyérhéj van a zsebében, azt rágcsálja, ha már elviselhetetlen az éhezés. „Sokat kell szenvednem” – mondja egy alkalommal Festina nővérnek. „Őn nem is tudja, mi a szenvedés. Gondtalanul, rózsák között telik az élete.” Alapelve: „A szerzetesi élet – áldozatos élet. Ezért nem bújok ki az áldozat alól, nem félek tőle, sőt keresem azt.”

Az első világháború után, mint sokan mások, aggódva tekint a jövőbe. Vajon tud-e még több áldozatot hozni – kérdi magától. Jézusra gondol. Az ő szavait idézi, melyek szerint a tanítvány nem nagyobb a mesterénél, és a tanítványoknak nem kell félniük azoktól, akik csak a testet tudják megölni.

Tudatosan törekszik az örök élet elnyerésére. Utolsó éveiben gyakran hallják tőle a testvérek a Pál-idézetet: „Követelem a feloldozást és hogy Krisztusnál lehessenek.” (Phil. 1, 23) A halált nem tekinti katasztrófának, ami elől ki kell térni valahogy, hanem tudatosan készül rá. A liturgiai év ünnepei előtt mindig kilencedet végez – mintha a halálra készülne fel. „Ünnepről ünnepre kell a halálra felkészülni. Ha nem jön érted az egyiken, a másik ünnepet is kilenceddel kell várni.” Nem akar hirtelen halált. „Inkább úgy szeretnék meghalni, mint a drága Üdvözítő a kereszten: minden félelmével és kínjával.” Az életben is Krisztust követi és a halálban is hasonló akar lenni Hozzá.

Mária-tisztelet

Jordán testvér teljes szívéből szerette az Istenanyát. Legtöbb levele erről tanúskodik. Krisztus és Mária szeretete egymástól elválaszthatatlan fogalom nála. A fentebb említett, nővéréhez írt levele is ezt bizonyítja. A szentmisén való részvétel, a találkozás Jézussal egyúttal találkozás Máriával is.

Úgy akarja ő is Krisztust vállalni, ahogy az Angyali Üdvözlésben Mária is készségesen igent mondott és alávetette magát Isten akaratának. Az Angyali Üdvözlés egyúttal az ember első „szentáldozása” is. Mária méhében az Isten emberré lett – ez a Szűzanya egyedülálló szerepe. Szeretete és egysége Krisztussal az Egyház előképe. Élete igazi hívő élet. A II. Vatikáni Zsinat ezért nevezi Máriát az Egyház ősképe és megismerésének. Jordán testvér is átérzte ezt. Csodálja Isten alázatát, amiért leereszkedik az emberekhez, és csodálja Isten Szolgálóleányának alázatát, ahogy az fejet hajt a Mindenható akarata előtt. Máriát „alázatos Szűznek”, „az alázatosok Királynőjének” nevezi. Romana Szent Franciskának kinyilatkoztatott titokból ismeri; Mária megköszönte a Mennyben az ő Szent Fiának, hogy részt vállalt a Megváltásban, Isten és az ember közötti legmélyebb kapcsolat megteremtésében. „Így érthető, miért szereti Mária olyan nagyon az embereket. A litániában az angyalok, próféták, pátriárák stb. királynőjének nevezzük őt, ezek azonban mind a Mennyországban vannak. Mária viszont itt, a Földön is királynő akar lenni, meghozza még több vágygal és szeretettel, mint a Mennyországban, hisz mi, emberek, itt élünk még, és ami erőfeszítést, küzdelmet követel tőlünk a jó elnyeréséhez, azt az angyalok és a szentek könnyedén megteszik Isten közelségében.”

Az emberek Mária közbenjárására szorulnak, hogy megvalósíthassák a jót. A gonosz kísértésének csak harccal, küzdelemmel tudunk ellenállni; a Mennyország erőszakot szenved. Jordán testvér úgy gondolja, Mária ezért szeretne olyan nagyon az emberek királynője lenni, hisz tudja, mennyire órá vagyunk utalva. Ez is jól mutatja Jordán testvér apostoli lelkületét. Ő is imádkozik és vezekel, hogy segítsen a bűnösökön. Meggyőződése: Az Egyház titokzatos testének tagjai egymásért, egymás megszentelésére kell, hogy törekedjenek. Ezt a feladatot tűzte ki maga elé. Mikor arról olvas, hogy Mária az összekötő kapocs közbenjárásai által, Isten és az emberek között, csak erősödik benne ez a szándék.

A Mária-ünnepekkor Jordán testvér azt vizsgálja, mit jelentenek azok az ő számára. Mikor levelében Mária erényeit, a „szeretetet, alázatot és szívünk tisztaságát” említi, iparkodik ezekben követni is a Szűzanyát, különösen az alázatosságban. „Mivel a szenteket leginkább erényeik követésében tiszteljük, és Mária az alázat erényét szereti a legjobban, hisz ennek köszönheti Isten legfőbb kegyelmét, úgy nekünk is utánoznunk kell őt az alázatban, hogy így adjuk meg Neki a legnagyobb tiszteletet.”

Az embereket képviselve

Ami ma is arra ösztönzi az embereket, hogy Jordán testvérhez imádkozzanak és felkeressék a sírját, a biztos tudatból fakad: nyugodtan rábízhatjuk magunkat, minden gondunkban, bajunkban. Ő Isten elé viszi a mi problémáinkat és az ő segítségét kéri a számunkra. Életében is így ismerték és ma is így ismerjük. Épp az egyszerű emberek tapasztalták ezt a legjobban. Nem sokkal a halála után valaki egy keresztet tett a sírjára, amin a Makkabeusok Könyvéből vett idézet olvasható (15, 14): „Ez a testvérek barátja, ő az, aki a népért és a szent városért olyan sokat imádkozik.”

Carl Sonnenschein, az ismert berlini diáklélektankutató 1927-ben meglátogatta a sírt. Így ír a „Világvárosélmények” című könyvében: „Egyik sír olyan, mint a másik. Csak amott, jobbra a

rács mögött tűnik ki egy a többi közül. Különleges kereszt! Friss virágok! Égő gyertyák! Néhányan térdelnek előtte. Épp most tűnik fel egy nő, rövid, fiús hajjal. Egy férfi, valami polgári úr lehet, keresztet vet és gyertyát szúr a földbe. A nő most megszédül – mintha összeesne. Úgy szorgoskodnak ott, mint egy jóbarát sírjánál, akiről sohasem feledkeznek meg. Amott egy házaspár a lányukkal. Még egy csoport! Igazi sokaság! Néhány sírral odébb is ülnek látogatók. A kisgyerekekkel játszanak, egészen halkan. Biztos nem katolikusok. De magától értetődő, hogy itt gyertyák égnek és emberek imádkoznak.”

Sok hívő imádkozik ma is hozzá és kéri a közbenjárását.

Közbemjárás másokért Istennél

Már Jordán testvér fiatal korában megfigyelhető, mennyi szeretettel imádkozik másokért. Egyik pajtásának az apját halálos baleset éri a bányában. Jordán testvér elvezeti a barátját a templomba, és együtt imádkozik vele elhunyt édesapjáért. Szerzetes korában sincs másképp – a dingelstädti testvérek is beszámoltak erről. Mikor arról beszélgetnek, mennyi gaztett, szerencsétlenség, katasztrófa olvasható az újságokban, Jordán testvér az áldozatokért imádkozik. A papok kéri őt, imádkozzon értük, lelkipásztori feladatuk jobb ellátásáért. Boldog, ha eredményről számolnak be neki.

Egy otthoni látogatásakor tanúja sógornője szenvedésének. A magzat meghalt benne, ő is életveszélybe került. Jordán testvér csendesen, feltűnés nélkül félrevonul és egész éjjel imádkozik. Másnap reggel misére indul, közben összefut testvérével, Bernharddal. Ezt mondja neki: „Bernhard, addig imádkoztam, míg Isten megígérte, hogy Anna veled marad.”

Ebből is látható, milyen imádságos lelkület jellemezte őt. Magától értetődően beszél arról, hogy testvérének a felesége, az édesanya, a család legfőbb összetartója életben marad Isten irgalmából. Micsoda hittel, a kitartó imádságban bízó hit erejével állunk itt szemben! Vajon mennyi idő alatt jutott Jordán testvér az Istenbe vetett bizalom, az imádságba vetett hit ilyen magas fokára?

Egy másik példa: Festina nővérnek mondja: „Tudja nővér, ha a Jóistennel nem tudom megértetni magam, ha nem kedves hozzám, nagyon elérzékenyülök. Csak a ravaszság segít.” A nővér megkérdi: „Mi az, hogy elérzékenyül, és hogy csak a ravaszság segít?” „Akkor az Istenanyát hívom segítségül, majd Szent Józsefet és a többi szenteket. Így végül is a Jóisten nem tud mást tenni, mint a kérésemet teljesíteni. Ez a harc gyakran elég hangosan folyik és egy szegény bűnös megtérését szeretném vele elérni, hogy megmentsem a pokoltól. Addig nem hagyom abba, míg a Jóisten meg nem hallgat.”

Hogy léphet fel valaki így Istennél? – kérdezhetjük kételkedve. A szenteket hívni Isten ellen?! Jobban meg kell ezt azonban vizsgálnunk. Egy bűnös lelki üdvéről van szó, akit a kegyelem elvesztése fenyeget. Isten azt szeretné, ha mindannyian üdvözlőnénk. Jordán testvér, mint az Egyház tagja, a megváltott emberiség nevében lép fel Istennél. Kéri őt, segítsen Egyháza feladatát teljesíteni, az embereket a kegyelem állapotában megőrizni. Így Isten mellé áll, hisz azt teszi, ami amúgy is a Mennyei Atya legfőbb óhaja. Ő mindenható, végtelenül jóságos, térítse jó útra azt, aki megátalkodott a bűnben, és így részesítse végtelen irgalmában. Egyedül gyengének érzi magát, ezért hívja segítségül a szenteket.

Közbenjárás mindenkiért

A háború alatt a katonákért imádkozik és azokért, akiket a háború a legjobban sújt. Kezdetben őt is magával ragadják a hazafias érzések, a lelkesedés, a német csapatok kezdeti sikerei. Hamarosan észreveszi azonban a nyomort és a rengeteg szenvedést, ami a háborúval jár. A sikerek már nem lelkesítik. A békéért és a szenvedőkért imádkozik.

Ifjúságától fogva rokonszenvet érez a munkások, különösen a Ruhr-vidék bányászai iránt. A novícius évek alatt sokat beszél Rembert testvérrel a bányászok nehéz, életveszélyes munkájáról. Imádságaiban mindig szerepet kap az értük való könyörgés, egészen élete végéig. Az utolsó hónapjaiban utal csak arra, hogy állandóan imádkozott a bányászokért. Az egyik testvér megrója, amiért késő éjszakáig fennmarad emiatt, hisz amúgy is gyenge, beteges. Így válaszol: „A bányászokért imádkozom, akik a föld alatt végzik nehéz munkájukat. Nem múlik el nap, hogy ne sérüljön meg valamelyik, de gyakran szerencsétlenség után holtan hozzák fel őket a napvilágra. Ezekért imádkozom főleg. Még többet kellene értük imádkozni; el lehet képzelni, milyen csapás a családnak, ha az apát súlyos sérülten vagy esetleg holtan viszik haza.” Az éjszakai imádsággal vállal szolidaritást az éjjeli műszakban föld alatt dolgozó bányászokkal.

Jordán testvér feladatának tekinti a másokért való imádságot, de tudja, nem csak ez vezet az élet megszenteléséhez. Mikor az egykori Rembert testvér, aki kilépett a rendből, hogy pap lehessen, meglátogatja, ezt mondja neki: „Nektek, papoknak többet kell tennetek a munkásokért. Nem tudok nagyobb apostolkodást elképzelni, mint a munkásokért való fáradozást. Az Üdvözítő a saját munkájával megszentelte a mi munkánkat is; ez tehát olyan dolog, ami a Jóistennek is tetsző és benne van örök terveiben. Kevés az érdek és a megértés a dolgozók problémái iránt. Én csak egy szegény laikus testvér vagyok és ilyesmit nem mondhatok el a főtisztelendő pátereknek. De lélekben együtt érzek a szegényekkel. Nincs más eszközöm, csak az imádság. Segítsen Ön is, főtisztelendő úr.” Csodálatra méltó kritika egy egyszerű ember szájából!

Imádkozás a bűnösökért

Jordán testvér mindennek előtt a bűnösökért való imádságot tartotta kötelességének. Imádságait és szenvedéseit ajánlotta fel értük. „Szörnyű dolog bűnben élni. Imádkozni, vezekelni kell.” – mondja. Ez jellemzi a szenteket. Jordán testvér Isten irgalmas szeretetétől átitatva komolyan kötelességének érzi ezt. Isten nélkül az ember elveszik. Isten az érdemtelen embert is szereti. A szent érzi, milyen parány, milyen kevésbé tudja Isten szeretetét viszonzni. Minden ridegségét, veszélyét érzi a bűnnek, tudja mit jelent: érzéketlenül tudomás nélkül hagyni Isten felénk áradó szeretetét.

Hamvazószerdán és újév első napján korán reggel Paul Schnelle Jordán testvért a templomban találja. Könnyes szemmel térdel vagy fekszik a kövezeten. „Vezekelni kell azokért a bűnösökért, amelyeket ezen az éjszakán követtek el.” – mentegetőzik. E szellemben vesz részt a szentmisén is. Egy reggel felindulva, zavartan jelenik meg a konyhában. Néhány nappal később így magyarázza ezt meg Festina nővérnek: „Aznapi reggel már a negyedik misén vettem részt. Szokásom szerint felajánlottam a haldokló bűnösökért. Ez a reggel különösen nehéz volt. Borzalmas, mikor egy bűnös szinte cérnaszálon lóg a pokol szakadéka fölött.”

Ebben a szellemben viseli el a fájdalmat és a szenvedést. „Minden fájdalmat a haldokló bűnösökért ajánlok fel. Szörnyű, mennyien halnak meg a bűnben és jutnak a pokolba. Azon

vagyok, hogy a szenvedéseimmel és az áldozatommal annyi bűnöst mentsek meg, amennyit csak lehetséges.” Elszántság és szenvedély cseng ki a szavaiból. Jordán testvér nem kímélte magát. Végül saját életét ajánlotta fel kiengesztelésül Istennek a templomi betörésért és a legszentebb Oltáriszentség meggyalázásáért. „Csak elfogadná a Jóisten engesztelésül az életemet! Teljesen Neki adom magam, hogy ezzel megvigasztaljam.”

Jordán testvér érzi magán a bűn súlyát, látja az ember kiszolgáltatottságát. Isten ellen a sátáni hatalmak küzdenek az emberért. Természetesen a két fél nem egyenlő – Isten marad a győztes. Az ember szabad akarátú, állást kell foglalnia. Mivel az ember a Megváltással Krisztussal együtt meghalt a bűnnek (Rom. 6, 2) és Krisztusban „új teremtmény” lett, (2. Kor. 5, 17) képes arra, hogy felülkerekedjen a bűnön. Ebben a küzdelemben, „Isten megostromlásában” a bűnösök megmentéséért Jordán testvér átérzi a bűn minden borzalmát. „Hangos”, szinte erőszakos lesz ilyenkor, minden erejét összeszedi, feszültség van benne. Addig nem nyugszik, míg bizonyosságra nem jut. Kimerülten marad a templomban ilyenkor az átvirrasztott éjszaka után, és a rendtársak találják rá korán reggel.

Az egyház tagja

Jordán testvér hiszi, hogy imádsága és munkája, szenvedései a bűnösök és a rászorulóak javára válik. Kényszerítve érzi magát, hogy közbenjáró legyen másokért.

Az Egyházhoz tartozás lényege az egymásért élés és áldozatvállalás. A kegyelemről szóló tanítás hangoztatja, hogy senki sem gazdálkodhat öncélúan a képességeivel, talentumaival. Mindezeket az Egyház javára kell fordítani. Az Egyházban, mint Krisztus titokzatos testének Szent Páli-példázata is kifejezi, mindannyian egymásra vagyunk utalva, de felelősek is vagyunk egymásért az Egyházhoz való hűségben, a hitben és a szeretetben. Elősegíthetjük, de hátráltathatjuk is felebarátunk keresztény kibontakozását. Jordán testvér nemcsak a keresztényekért, hanem minden rászorulóért könyörög; ez tükrözi az Egyház szándékát is, tudniillik, hogy mindenkiért kell élni, mindenkit meg kell nyerni Krisztusnak. Ez az Egyház feladata, ezt a feladatot kapta Krisztustól.

Jordán testvér tetteinek mozgatórugója maga Jézus. A Jézus Szíve Tisztelőinek közösségében vállalt szerepe is mutatja ezt. Ahogy életrajzában már utaltunk rá, XIII. Leó pápa indította el ezt a mozgalmat. Jordán testvér a rá oly jellemző buzgalommal vesz részt ebben. Néhány évvel a halála előtt belép az „Áldozati Lelkek Egyesületébe”. E csoport feltétel nélküli odaadást követelt Jézus Szentséges Szívének. Előre beleegyeztek, hogy minden szenvedést, megpróbáltatást önként vállalnak a bűnösökért. Itt érvényesül legjobban Jordán testvér alapelve: „Csatlakozni Jézus áldozatos, értünk vérző Szívéhez.”

A Jézus Szíve tisztelői Jézus megváltó szeretetét tartják a szemük előtt. Ezt igyekeznek ők is megvalósítani, erre akarják minden keresztény figyelmét felhívni. A Megváltó sorsából szeretnének részt vállalni. Készek arra, hogy magukra vegyék mások bűneit, eltűrik az üldözést, a szenvedést, sőt az Istentől magára hagyott, haldokló Jézus keresztfájánál is ott akarnak lenni. „Szeretném a halált minden félelmével és borzalmával átélni, mint a drága Üdvözítő a kereszten. Így szeretnék bűnhődni és meghalni a magam és embertársaim bűneiért.” Mindenben a szenvedő Jézushoz szeretnének hasonlítani.

Ez a Krisztus-követés az élet megszentelése, és egyúttal az Egyház szentségének erősítése is, ami az egész világ javát szolgálja. E szellemben a keresztény élet bűnhődésként, áldozatvállalásként is felfogható. Részvállalás Krisztus szenvedéséből, halálából, de a Világra áradó, megváltó szeretetéből is. A bűnhődés nem lehet öncélú, és csak Krisztusban és Krisztussal valósítható meg. Az ő megtestesülése meghatározó Isten és a Világ viszonyában. A Jézus

Szíve Társaság feladata: „Bűnhődés, az áldozat elfogadása ebben az Istentől távolodó világban Isten fiával a Getszemáné-kertben, az Olajfák hegyén és a Golgotán, hogy kiáradhasson Krisztus látszólag hiábavaló, áldozatos szeretete mindenre és mindenre.”

Nem szabad ebben a modern világban idegenkednünk ettől a szokatlan, túlzottan ájtatosnak tűnő szóhasználatától, hisz csak így érthetjük meg a lényegét. Természetesen mindenki a saját egyéniségének megfelelően vállal részt ebből, így Jordán testvér a maga jámborságával és fáradhatatlan buzgalmával. Ez az az út, melyen Isten a szentségre vezette őt.

A „kis út”

Festina nővér idézte egyszer Jordán testvért: „Egy alkalommal, mikor bejött a konyhába, ezt mondta: »Nővér, szét fogok oszlani. A Kis Szent Teréz útját járom.«” Nehéz ezt megértenünk. Hogy halálunk után megsemmisül, elporlad a testünk, az természetes, erről nem kell külön szót ejteni. Jordán testvér Lisieux-i Szent Terézre utal ezzel. Vajon Festina nővér megértette őt? Jól emlékszik erre? Jordán testvért mindig megragadta a szentek példamutató élete. Ezt bizonyítja egy, Mária Olívia nővérehez írt levele is, melyben ezt olvashatjuk: „Szenvedni vagy meghalni. Bár megérthetnénk, hogyan tudtak a szentek olyan türelemmel és Isten iránti odaadással szenvedni.” Lisieux-i Kis Szent Teréz is bizonyára hatott Jordán testvérré. Őtőle származik a „Kis út” elnevezés is. Talán a fenti idézet is pontosabb így: „Kis Szent Teréz kicsi útját járom”. Ha a kifejezés ismeretére utaló bizonyítékunk nincs is, életével bizonyítja, hogy ismerte. Ő is ezt a „kicsi utat” járta.

Mit jelent a „kis út”?

Mit értünk azon, hogy „kis út”? „Az én kis utam semmi szokatlant nem jelent; mindent, amit én teszek, minden kicsi lélek képes megtenni.” Ez az út lemondás minden rendkívüli dologról, látványos erények gyakorlásáról, nagy tettek véghezviteléről. Ez az út kerüli a látszatot, a feltűnést. Az alázat és a türelem útja ez. Az ember lemond saját egyéniségéről. Isten végtelen irgalmára bízta magát, átadja magát Neki. Ezen az úton haladva Isten mind nagyobb és nagyobb jelentőséget kap; ő rendelkezik végül az emberrel.

Jordán testvér is ezt valósította meg. Az ő életéből is hiányzik minden rendkívüli. Nem volt teológus, egyháztudós vagy híres szónok. Nem dicsekedhet maradandó alkotásokkal, kimagasló művekkel, rendkívüli teljesítményekkel. Aki tanulmányozza életét, nyugodtan elmondhatja: „Semmi különleges, ezt bárki megteheti.” Éppen emiatt lehet ma is a példaképünk. Nem állít elérhetetlen mércét eléünk. Ennek az egyszerű szerzetesnek az élete példát mutat a világi híveknek, betegeknek, egészségeseknek, az erejük teljében lévőknek és az öregeknek. A „kis úton” járók lemondanak a nagy tettekről, amik elbizakodottá, büszkévé tehetnek. Istenre, az ő irgalmára bízzák magukat. Az eddig leírtak is bizonyítják: Jordán testvér is eszerint élt.

Egy egyszerű élet

Jordán testvér élete szerény, egyszerű élet. A fiatal szerzetest sokszor dicsérik rendtársai, milyen ízletesen, változatosan főz. 27 évi szerzetessége alatt azonban csak 12 évig önálló szakács; 15 évet mint kisegítő munkaerő tölt el a rendben. Az ebédlőben terít, takarít, dolgozik a konyhában, helyettesíti a kapus testvért, rendben tartja a templomot, az oltárokat és a sekrestyésnek is segítségére van. Kis, apró feladatok, melyek kitöltötték az életét. Kedvenc mondanása: „Másoknak segíteni – tartsd nagy megtiszteltetésnek.” Vagy: „Szeresd az utolsó

helyet. Ez a legbiztosabb, legjobb, legkellemesebb és legmegtisztelőbb.” A sekrestyési és templomi kisegítésről így beszél: „Ez a szolgálat, bár csak kisegítés, mégis a legszebb az összes munkáim közül. Egyébként is tetszik nekem, hogy mindenhol be kell segítenem, ha szükséges. Jobb ez mint egy állandó, egyhangú munkahely. Az is jó benne, hogy az alázatot is gyakorolhatom így. Ha a testvérek rajtam derülnek, esetleg kinevetnek, a tövissel koronázott Üdvözítőre gondolok, akit szintén kigúnyoltak.”

Különleges jelentőségű az alábbi alapelve: „Légy alázatos azzal szemben, aki arra érdemes, de még inkább azzal szemben, aki arra érdemtelen.”

A tökéletesség útja

H. U. v. Balthasar így jellemzi Kis Szent Teréz útját: „Igazi keresztény út, nem helyben állás, hanem Krisztus követése, magától értetődően, határozottan, zúgolódás nélkül, elkerülve minden középszerűséget – ez a tökéletesség útja. Út, mely egész embert kíván, aki Isten szeretetét teljes szívvel és lélekkel, minden erővel terjeszteni igyekszik.” Jordán testvére tökéletesen jellemző ez, ahogy Festina nővérhez intézett szavai is tanúsítják: „Nővér, mikor rájöttem, mit jelent valójában Istent szeretni, minden erőmmel azon voltam, hogy ezt a szeretetet megszerezsem és megőrizsem.” Minden akadályt el akar távolítani az útból, ami Isten iránti szeretetében akadályozza. Tudatosan növekedett ebben a szeretetben. Ezt szolgálta összeszedettsége, testvéri magatartása, a szenvedések és nehézségek vállalása.

Teljes komolysággal átérezte Isten szándékát, tudniillik, hogy az ember számára Isten jelentsen mindent, hisz ő a szeretet, és azt akarja, hogy „igent” mondjunk ennek a szeretetnek. „A Szeretetet nem szeretik” – mélyen meghatotta Szent Ferenc kesergése. „A drága Megváltó az egész szívünket akarja.”

Arról is beszélt, hogy a szentmisében kapott kegyelem vigaszul szolgál neki. Hat évvel később visszatér arra, mit is ért a kegyelemtől kapott vigasztalás alatt: „Ez olyan áhítat, olyan megható érzés, hogy az embernek sírnia kell.” Nővérenek, Mária Olíviának kiönti egyébként zárkózott szívét. „Másnak nemigen beszélek erről; Te vagy az első, akinek ilyen részletesen beszámolok, bár van itt egy testvér, akivel egy s mást megbeszélék. Az ilyesmit, azt hiszem, jobb, ha megtartjuk magunkban, nehogy mások előtti tetszelgésnek tűnjön vagy elbizakodottá tegyen. Hisz csak az alázatosak érdemlik és kapják meg Isten kegyelmét.” A vigasztaló kegyelemről így ír tovább: „Ettől az áhítattól, a kegyelemtől egyetlen egy nap sem vagyok megfosztva, bár nincs megadva nekem az a hatalom, hogy szabadon rendelkezsem vele. A kegyelem vigasztalása, ha szabad ezt így neveznem, anélkül jön és megy, hogy befolyásolni tudnám... Az is előfordul, hogy a szentáldozáskor, vagy utána az első félórán semmi áhítatot sem érzek. Ez nem kedvetlenít el és nem hagyom abba az Istenanyához való bensőséges imádságot. A várakozásomat megjutalmazza a Jóisten, és nem múlik el reggel enélkül a csodálatos vigasztaló kegyelem nélkül.” Imádsága, „Az áhítatos szentáldozás”, jól érzékelteti Jordán testvér izzó szeretetét: „Istenem, hiszem, hogy jelen vagy a legszentebb Oltáriszentségben. Jézusom, mindennek felett szeretlek; a lelkem Te utánad sóvárog ... Átölellek Téged, magamhoz veszek, teljesen eggyé leszek Veled. Állj mellettem, – Uram, hogy sohase szakadjak el Tőled! Ó Jézusom, legfőbb jótevőm, édes szerelmem, izzítsd át a szívemet szeretetteddel, hogy egészen és csak Érted égjen!”

Egy szerény ember élete

Jordán testvér fenti imádságából bepillantunk legbensőbb világába, lelki életébe, de azt is láthatjuk, hogy vallásos élményeivel nem hivalkodik, mivel „csak az alázatosak részesülnek Isten kegyelmében”. Máriával kapcsolatban is beszélt erről előzőleg, mikor legfőbb erényként az Istenanya szívének tisztaságát, alázatát és Isten iránti bizalmát említi. Eme erények gyakorlásában igyekszik követni Máriát. Ugyanígy Szent Józsefben is felfedezi ezeket az erényeket; az alázatot, a tisztaságot és az engedelmisséget.

Állhatatosságát és jóra való készségét bizonyítják Jordán testvér alábbi sorai is: „Ha lelkünk szomjazik, annak véleményem szerint mi magunk vagyunk az oka. A szentek is ki voltak téve ilyen próbatételeknek, és csak mikor már eléggé fel voltak vértézve erényekkel, tudták ezt önmaguk tökéletesítésére fordítani. Mi viszont többnyire saját bűneink miatt szomjazunk. Még nem távolodtunk el eléggé a földi dolgoktól, pedig a Megváltó az egész szívünket akarja. Nem tudom, Nálad hogy van ez; nekem az utóbbi években, azt hiszem, semmi problémám sincs ezen a téren” – írja Mária Olíviának egy levelében. Tisztában volt lelki életének fejlődési fokozataival. Nem tartotta szentnek magát, mégis eljutott arra a fokra, ahol a lélek „szárazságát” sikerült legyőznie. Ettől azonban nem lett elégedett, öntelt, hisz Isten mindennap új próbák, feladatok elé állította. Az emberi gyengeség, kiszolgáltatottság mindig megmarad. Csak aki már átlépte a halál küszöbét, tudhatja maga mögött a küzdelmet. „ők (a szentek) már megválták a harcot, amit mi még nem. Az élet, ahogy az őszövétségi Jób is mondja, harc. Ez ránk is vonatkozik, hisz Szent Pál is így mondja: »A jóért harcoltam és senkitől sem engedtem elrabolni a koronát.«” – írja Jordán testvér tíz hónappal a halála előtt. Hálás, hogy életútján mindvégig hű és tiszta maradhatott. „Hálás szívvel kell a Mennyei Atyának megköszönnünk azt a kegyelmet, amellyel segített mindeddig kitartanunk. Továbbra is számíthatunk erre a kegyelemre, hogy kitarthassunk életünk végéig, csak szüntelenül, gyermeki szeretettel kell imádkoznunk Hozzá ezért.”

A szeretetben való növekedésben nincs szünet, nincs megállás. Ez a belátás ösztönzi Jordán testvért: „Mi is szívesen lennénk szentek. Ha azonban a szentek életébe beleolvasunk, rájövünk, hogy még éppen csak elkezdünk a tökéletesség útján járni.” Ez nem álszerénység, hanem a szentéletű emberek legmélyebb meggyőződése. Assisi Szent Ferenc mondta röviddel a halála előtt: „Testvérek, tegyünk végre valamit, mert idáig nagyon keveset tettünk még.” Az ember sohasem tudja maradéktalanul kihasználni az isteni kegyelmet. Kik is tudnák ezt jobban, mint a szentek, akik kitarják szívüket Isten előtt és átérzik az ő szeretetét. Jordán testvér ebben a legszebb hagyományok folytatója. Újra és újra elcsodálkozik Isten jóságán, amit naponta lát és tapasztal. Ez alázatossá teszi őt, feltétlen bizalommal tölti el és arra ösztönzi, hogy elfogadja ezt a jóságot. Az ilyen magatartás természetes annál, aki Istennek szenteli az életét. Nem kell rendkívüli dolgokat véghezvinni ehhez. A hétköznapiok eredményeiben, „láthatatlan” imádságban, kisebb-nagyobb jócselekedetekben jut kifejezésre Isten rajtunk keresztül kiáradó jósága. A szeretet ereje bearanyozza a hétköznapiakat; Istennek való odaadásunk meghatározója lesz életünknek. Jordán testvér ezt valósította meg, ebben mutat példát nekünk, mai keresztényeknek.